

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE INWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

december 2012 | jaargang 16 | #10

Eén Zoniënwoud zes poorten

Het verdict van de kiezers

Acteur Paul Ricour aka
Polycarpus Tack

‘Van de serie die je aanhaalt, leid ik af hoe oud je bent’

Karel van Lorreinen herleeft

Beeldend kunstenaar
Carlos Ramirez

‘Mijn passie moet puur blijven’

+ AGENDA

Kleuren van de duisternis

Fotograaf Patrick Bardyn met expo Nachtkijker

i

Houssein Boukhriss uit Vilvoorde werd vorige maand door Peggy Hofmans aangeduid om **deketting** voort te zetten. Houssein is zelfstandige in diversiteitsmanagement. 'De mens is het product van de omgeving waarin hij opgroeit. Ik ben daar het beste bewijs van.'

Gelijkheid bevorderen

In 1970 vestigden de ouders van Houssein – die toen tien jaar was – zich in Vilvoorde. 'Wij zijn in 1967 in België aangekomen via Waterschei waar mijn vader in de mijn werkte. We waren het tweede Marokkaanse gezin in Vilvoorde, we woonden tussen de Vlamingen en de Spanjaarden. Ik leerde al snel Spaans en Nederlands. Op school was ik de eerste allochtoon. Daar kreeg ik veel positieve aandacht van de leerkrachten. Mijn ouders spraken geen Nederlands, dus ik was op mezelf en de school aangewezen. Het heeft me aangezet om verder te studeren. In dat opzicht verschil ik bijvoorbeeld van de Marokkaanse gemeenschap in Sint-Jans-Molenbeek. Daar spreek je over de vierde generatie en groeien de kinderen op in de Marokkaanse gemeenschap zelf. Zo missen ze mogelijkheden om zich te integreren. Ze komen vaak pas in contact met Belgen wanneer ze gaan werken. Steeds meer allochtonen trekken daarom weg uit verpauperde buurten in Brussel en gaan naar de Rand waar ze hun kind naar het Nederlandstalige onderwijs sturen omdat dat meer kansen op werk biedt. Ikzelf ben van de tweede generatie en in Vilvoorde was er geen andere keuze dan te integreren en de taal te leren. Ik woon hier al bijna 43 jaar en voel me 100 procent Vilvoordenaar.' 'Na mijn middelbare studies volgde ik een opleiding sociaal assistent in het Hoger Instituut voor Maatschappelijk Werk. Daarna werkte ik jarenlang als vrijwilliger in de sociale sector. In de jaren 1970-1980 waren er weinig gediplomeerde allochtonen. In de integratiesector hadden ze die hard nodig. In 1989 werd ik vormingswerker bij Paula D'Hondt op de Vormingsdienst van het Koninklijk Commissariaat voor het Migrantenbeleid, dat later omgedoopt werd tot Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding. Daar heb ik dertien jaar gewerkt. Ik was ook zelfstandige in bijberoep en gaf les in diversiteit en sociologie aan de Politie Academie in Nederland. Toen in 2000 in ons land de diversiteitsplannen werden opgestart, werd ik hier meer en

meer gevraagd. Nu ben ik zelfstandige in diversiteitsmanagement. Er is nog werk aan de winkel, want er is nog altijd veel discriminatie op de arbeidsmarkt. Niet alleen ten overstaan van allochtonen, maar ook mensen die anders geaard zijn, 50-plussers, vrouwen in hogere niveaus, mindervaliden, ex-gedetineerden krijgen niet dezelfde kansen. Maar bedrijven hebben wel werknemers nodig natuurlijk. Daarom geeft de overheid logistieke en financiële steun aan organisaties en bedrijven die een diversiteitsbeleid willen uitwerken. Ik help zo'n diversiteitsbeleid uit te stippelen. Zo kunnen heel wat knelpuntberoepen beter worden ingevuld.'

'Ik woon graag in Vilvoorde, ik wil hier niet weg. Alles is dichtbij. Vilvoorde is een groot dorp dat in positieve zin evolueert. Lekker restaurants, parkfeesten, kerkrock, festivals, braderiefeesten in Peutie, Spaanse feesten, er valt hier echt wel wat te beleven. Ik ga ook graag naar Brussel, waar ik vele vrienden heb, maar soms is het me daar iets te druk. Ik zwem vier keer per week in Grimbergen en wandel regelmatig door het Prinsbos. Ook Vilvoorde heeft voldoende open parkruimte. Een andere passie zijn rommelmarkten. Vroeger zochten we met een stok tussen het groot vuil en haalden er bruikbare spullen uit, nu koop ik leuke spullen op rommelmarkten. Daarnaast maak ik een keer per jaar een lange reis. Om andere culturen te ontdekken. Met de rugzak, het openbaar vervoer en in de goedkoopste kamers. Zo ben ik in bijna alle continenten van de wereld geweest.'

TEKST Joris Herpol ■ FOTO Filip Claessens

i In onze rubriek **deketting** laten we elke maand een bekende of minder bekende inwoner uit de Rand aan het woord over de dingen die hem of haar bezighouden. Hij of zij duidt de volgende randbewoner aan die de ketting voort mag zetten.

Dorps

inhoud

AGENDA BINNENIN

13

kernvernieuwing Overijse

04

Het verdict van de kiezers

In de meeste van de dertien randgemeenten is N-VA de grote winnaar, al boeken hier en daar ook andere partijen een opmerkelijke winst. Opvallend is dat in zes van de twaalf randgemeenten waar al een coalitie is gevormd de meerderheid zeer nipt is. In de zes faciliteitengemeenten verandert er weinig, uitgezonderd in Wemmel.

FR

10

Acteur Paul Ricour aka Polycarpus Tack

Polycarpus 'Pol' Tack, bekend van de jeugdseries op televisie zoals *De Opkopers*, *Merlina*, *Postbus X* en *Interflicx*, staat onuitwisbaar in het geheugen van de meeste Vlaamse twintigers en dertigers gegript. Nu is de man uit Groot-Bijgaarden producer van het theatergezelschap Cour & Jardin.

EN

12

Karel van Lorreinen herleeft

Dit najaar kan je in Tervuren niet langs Karel van Lorreinen heen. De gemeente en de heemkundige kring Sint-Hubertus zetten een groot evenement op touw om de 300e verjaardag van de landvoogd uit de 18e eeuw te vieren, moest hij nog leven tenminste.

DE

02 ■ deketting

06 ■ vanassetotzaventem

09 ■ mijngedacht

16 ■ bouwwerk

24 ■ opstap

25 ■ dekijker

26 ■ natuurlijk

29 ■ kwestievansmaak

30 ■ lostinderand

32 ■ gemengdegevoelens

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 188.000 exemplaren voor de inwoners van de Vlaamse Rand rond Brussel. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | **Realisatie** vzw 'de Rand' | **Hoofredactie** Geert Selleslach | **Eindredactie en coördinatie** Ingrid Laporte | **Vormgeving** Jansen & Janssen, Gent | **Fotografie** Filip Claessens en David Legréve | **Druk** Roularta, Roeselare | **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02 767 57 89, e-mail randkrant@derand.be, website www.derand.be | **Verantwoordelijke uitgever** Jan de Bock, Departement Diensten voor Algemeen Regeringsbeleid, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | **Uit** in de Rand wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Het verdict **van de**

In de meeste van de dertien randgemeenten is N-VA de grote winnaar, al boeken hier en daar ook andere partijen een opmerkelijke winst. Opvallend is dat in zes van de twaalf randgemeenten waar al een coalitie is gevormd de meerderheid zeer nipt is. In de zes facilitieitengemeenten verandert er weinig aan de machtsverhoudingen, uitgezonderd in Wemmel.

TEKST Luc Vanheerentals • FOTO Filip Claessens

Eerst een overzicht van de toestand in de zes facilitieitengemeenten, waar de schepenen rechtstreeks worden aangeduid. Samengevat: in vijf van de zes blijft de situatie vrijwel ongewijzigd, uitgezonderd in Wemmel. Daar haalt de eenheidslijst WEMMEL een tweede zetel in het schepencollege. In Kraainem verliezen zowel de Nederlandstalige als Franstalige eenheidslijst twee zetels aan de nieuwe tweetalige lijst Kraainem Unie. Het Franstalige Union behaalt 16 zetels op 23 en alle mandaten in het schepencollege. Lijsttrekker Veronique Caprasse (FDF) wordt voorgedragen als burgemeester. Dat was vorig jaar ook al het geval, maar toen weigerde Vlaams minister Geert Bourgeois (N-VA) haar te benoemen omdat ze

niet wilde beloven de taalwetten te respecteren. Vraag is of dit nu anders zal zijn?

In Wezembeek-Oppem vergroot de Franstalige lijst LB-Union zijn meerderheid met één zetel tot 19 op 23. Waarnemend burgemeester François van Hoobrouck d'Aspre (MR) wil dat nog één jaar blijven, tot zijn 80e verjaardag, waarna hij zal worden opgevolgd door partijgenoot Frédéric Petit, sinds 2007 schepen. In Drogenbos behaalt de tweetalige lijst Drogenbos Plus-LB van burgemeester Alexis Calmeyn met 63,5 procent (+16,9) van de stemmen opnieuw een volstreekte meerderheid. De Nederlandstalige lijst Accent kwam niet meer op. Het Franstalige UF behaalt 36,5 procent (-5,2) maar behoudt een schepenzetel.

In Linkebeek behaalt de lijst van waarnemend burgemeester Damien Thiéry 79,1 procent (+19,3) van de stemmen, maar in 2006 kwam er ook nog een tweetalige lijst op. De Nederlandstalige formatie ProLink behaalt 20,9 procent (+4,8), maar deze stemmenwinst vertaalt zich niet in een schepenzetel. In Sint-Genesius-Rode krijgt de Vlaamse eenheidslijst Respect 34,47 procent van de stemmen. De lichte stijging met 0,2 procent is onvoldoende voor een tweede Vlaamse schepenzetel. Lijsttrekker Geertrui Windels, mevrouw Herman Van Rompuy, wordt schepen in de plaats van Anne Sobrie. Pierre Rolin, broer van uittredend burgemeester Myriam Rolin, wordt er voorgedragen als nieuwe burgemeester.

Tot slot is er Wemmel waar oud-burgemeester Marcel Van Langenhove (onafhankelijke) en schepen Monique Van der Straeten (Open Vld) overstapte van de Lijst van de Burgemeester (LVB) van Chris Andries naar de eenheidslijst WEMMEL. De Franstalige eenheidslijst Intérêts Communaux vervoegde dan weer de LVB. Zowel WEMMEL als LVB behalen 12 zetels, het UF 1 zetel. WEMMEL behaalt een tweede schepenzetel. Een onverwacht sterk resultaat voor de lijst WEMMEL, maar ook een echte patstelling. Op dit ogenblik is er over een mogelijke coalitie nog niets bekend. In het OCMW – die in facilitieitengemeenten apart wordt verkozen – haalt de lijst WEMMEL de meerderheid.

De dertien randgemeenten

In de meeste van de dertien overige randgemeenten is N-VA de grote winnaar, al boeken hier en daar ook andere partijen een opmerkelijke winst. In Hoeilaart bijvoorbeeld behaalt Open Vld een volstreekte meerderheid van 12 zetels (+4) op 21. Ook in Vilvoorde dikt sp.a-Groen haar zetelaantal met 4 eenheden aan tot 10. N-VA behaalt percentages van 16 (Vilvoorde) tot 26,4 (Sint-Pieters-Leeuw en Asse). Enkel in Hoeilaart, waar de partij opkwam in kartel met CD&V, verliest N-VA. Het kartel haalt er zes zetels, een verlies van drie. Omdat de N-VA in 2006 in alle gemeenten kartel vormde met CD&V maakte ze – vaak onzichtbaar – tijdens vorige legislatuur reeds deel uit van coalities waarin ook CD&V participeerde. Op 14 oktober haalt

kiezers

Gemeenteraadsverkiezingen 14 oktober 2012

N-VA op eigen kracht drie burgemeesters bin- nen: Willy Segers in Dilbeek, Luc Deconinck in Sint-Pieters-Leeuw en Jan Spooren in Tervuren. Ook in Meise en Overijse maakt de partij vanaf 2013 deel uit van de meerderheid. Op het ogen- blik dat wij dit schrijven, is nog niet beslist welke coalitie Vilvoorde zal besturen de komende zes jaar. Is N-VA de winnaar dan is het Vlaams Be- lang de grote verliezer. De partij wordt zo goed als overal nagenoeg volledig weggevaagd met uitzondering van Grimbergen, waar het VB op- kwam als Vernieuwing en zes zetels behaalt.

CD&V levert drie burgemeesters. Koen Van Elsen (Asse) en Marleen Mertens (Grimbergen) zijn blijvers. Hugo Vandaele volgt in Beersel Hugo Casaer op die stopt, in Meise vervangt Jos Emmerechts Marcel Belgrado die evenwel schepen blijft. CD&V participeert in tien coa- lities. Open Vld heeft drie burgemeesters. In Hoeilaart blijft dat Tim Vandepuut, in Merch- tem behoudt de Lijst van de Burgemeester Ed- die De Block (14 op 25 zetels) zijn meerderheid en in Zaventem blijft Francis Vermeiren na vijf ambtstermijnen nog drie jaar burgemeester, waarna hij wordt opgevolgd door partijge- note Lieve Wierinck. Open Vld is aanwezig in zeven coalities. De enige socialistische burge- meester in de Rand tot dusver is Jean-Pierre De Groef in Machelen. Partijgenoot Hans Bonte is kanshebber om de burgemeester van Vil- voorde te worden. Sp.a en Groen doen elk, al dan niet in kartel, aan vijf coalities mee. Dirk Brankaer (OV2002-CD&V-N-VA), die burge- meester van Overijse blijft, is inzake partij- kleur een buitenbeentje.

Nipte meerderheden

Zoals op voorhand vaststond, betekenen deze gemeenteraadsverkiezingen het politieke af- scheid van enkele opvallende figuren, anderen maken een comeback of komen voor het eerst op de politieke voorgrond. In Asse wordt Mi- chel Vanhaelewyck (Open Vld), burgemeester van 2001 tot 2006, terug schepen. In Beersel kwam de 74-jarige Hugo Casaer na 26 jaar bur- gemeesterschap niet meer op. In Dilbeek was uittredend burgemeester Stefaan Platteau wel- iswaar nog lijstduwer, maar zijn partij maakt voor het eerst sinds 1976 geen deel meer uit van

de meerderheid. In Meise doet kamerlid Sonja Becq (CD&V) haar intrede in het college. In Sint- Pieters-Leeuw kwam uittredend burgemeester Lieve Vanlinthout niet meer op. De kersverse N- VA-burgemeesters Luc Deconinck (Sint-Pieters- Leeuw) en Jan Spooren (Tervuren) zijn nieuwko- mers in de politiek.

Opvallend is dat in zes van de twaalf rand- gemeenten waar al een coalitie gevormd is de nieuwe meerderheid zeer nipt is. In Beersel heeft de CD&V-sp.a-Groen-Open Vld een meerderheid van 14 op 27 zetels. N-VA, CD&V-DNA! en Groen- sp.a willen Dilbeek besturen met 18 op 35 zetels. In Grimbergen beschikken CD&V, Open Vld en Groen over 17 van de 33 zetels. Ook Meise (CD&V en N-VA) zal met een nipte meerderheid van 13 op 25 zetels bestuurd worden. In Zaventem beschikken Open Vld, CD&V en sp.a over 16 van de 31 zetels. De ruimste meerderheden vinden we in Machelen (sp.a-Groen en CD&V hebben er 16 van de 23 zetels) en in Overijse (OV2002-N-VA- CD&V en Open Vld hebben er 18 van de 27 zetels). Open Vld heeft in Hoeilaart een nipte volstrekte meerderheid van 12 op 21 zetels, maar neemt Pro Hoeilaart mee in de meerderheid op.

Franstalige lijsten

Hoe doen de Franstalige lijsten het in de dertien randgemeenten? In vier gemeenten (Asse, Machelen, Meise en Merchtem) komen er in 2012 geen Franstalige lijsten op. In ze- ven andere gemeenten daalt het percentage stemmen op Franstalige of tweetalige lijsten ondanks de toegenomen inwijking vanuit Brussel. In Beersel is er een daling van 20 naar 13,9 procent, in Dilbeek van 14,8 naar 12 pro- cent, in Grimbergen van 13,1 naar 10,95 pro-

cent, in Hoeilaart van 16,3 procent naar 9 pro- cent, in Tervuren van 20,7 naar 17 procent en in Vilvoorde van 14,4 naar 10,7 procent. In Overijse halen de tweetalige en Franstalige lijst in 2006 samen 34,3 procent. Deze keer komt er enkel het Franstalige Plus op dat 24,2 procent behaalt. Enkel in Sint-Pieters- Leeuw (van 21,2 naar 22,1 procent) en in Zaven- tem (van 19,7 naar 19,9 procent) stijgt het aan- tal stemmen voor Franstalige lijsten. Volgens Jan De Craen, voorzitter van vzw 'de Rand', heeft 'het gevoerde positieve onthaalbeleid, dat het leren en gebruiken van het Nederlands stimuleert, hier zeker toe bijgedragen'.

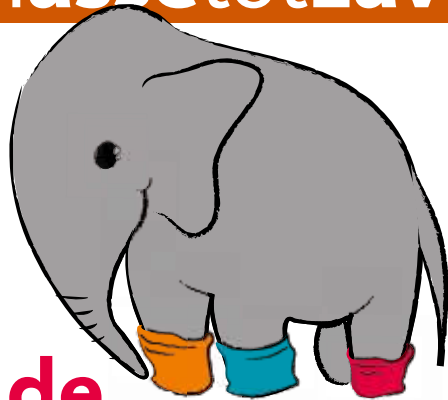
Provinciebestuur

Bij de provincieraadsverkiezingen in Vlaams- Brabant kroont de N-VA zich met 19 zetels op 72 tot de grootste partij, maar de uittredende meerderheid van CD&V, sp.a en Open Vld verkiest Groen om samen een nieuwe meer- derheid te vormen. CD&V haalt 15 zetels in de provincieraad, Open Vld 13 en sp.a 8. Samen geeft dat 36 zetels op een totaal van 72, on- voldoende om te kunnen besturen. Er wordt met N-VA en Groen (7 zetels) onderhandeld; uiteindelijk wordt met Groen een akkoord bereikt. CD&V krijgt twee gedeputeerden en de provincieraadsvoorzitter. Open Vld heeft eveneens twee gedeputeerden, sp.a en Groen elk één. N-VA, de grootste fractie in de nieuwe provincieraad, valt dus uit de boot. Voor Open Vld blijven Julien Dekeyser en Walter Zelderloo gedeputeerden. Groen kiest voor Luc Robijns als gedeputeerde, CD&V voor Tom Dehaene en Monique Swinnen, sp.a voor Karin Jiroflée.

FR Le verdict des électeurs

Dans la majorité des treize communes de la périphérie, la N-VA est le grand vainqueur, même si les autres partis réalisent parfois aussi un excellent score. Il est surprenant d'observer que dans six des douze communes du Vlaamse Rand, où la coalition est déjà formée, la majorité est très juste. A l'exception de Wemmel, les rapports de forces n'ont pra-

tiquement pas changé dans les six communes à facilités. Quant aux élections provinciales dans le Brabant flamand, la N-VA est consacrée comme le plus grand parti avec 19 sièges sur 72, mais la majorité sortante, composée du CD&V, du sp.a et de l'Open Vld, a marqué sa préférence pour Groen pour former une nouvelle majorité.

de sokken van de olifant

VLAAMS-BRABANT De vrijzinnige Huizen van de Mens Vlaams-Brabant zijn gestart met het pilootproject 'De sokken van de olifant' rond begeleiding van kinderen en jongeren met verdriet. 'De naam verwijst naar een gedicht over verdriet van auteur Koos Meinderts en het opmerkelijke rouwgedrag van olifanten', vertelt Stijn Derauw van het Huis van de Mens in Halle. 'We bieden gratis begeleiding op maat zowel voor kinderen en jongeren in de rouw als voor volwassenen die hen willen helpen om hun gemis en verdriet te uiten. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om een overlijden, een scheiding of het afscheid van een huisdier. We willen als vrijzinnige, humanistische vereniging een alternatief bieden voor het verhaal van het sterretje aan de hemel. Na een gesprek stellen we een persoonlijke troostkoffer samen en een koestertas. De koestertas bevat doe-materiaal waarmee kinderen met hun gevoelens kunnen werken. Die tas mogen ze houden. De troostkoffer kunnen ze lenen en bevat leesboeken, spelletjes, poppen, muziek of films over rouw en verdriet.' ■ TD

i Meer informatie over het project 'De sokken van de olifant' vind je op www.desokken-vandeolifant.be of in de Huizen van de Mens Vlaams-Brabant in Vilvoorde, Halle, Leuven en Tienen (www.demens.nu)

Leidraad voor een goed Vlaams beleid

VLAAMSE RAND Vlaams minister voor Binnenlands Bestuur, Geert Bourgeois (N-VA), lanceerde onlangs de brochure 'Leidraad voor een goed Vlaams beleid' voor alle verkozenen in de Vlaamse Rand. Bourgeois wil hiermee de gemeenten ondersteunen in hun beleid. 'De gemeenten in de Vlaamse Rand worden geconfronteerd met tal van nieuwe uitdagingen, grote inwijking en ontnederlandsing. Alle plaatselijke mandatarissen ontvangen een exemplaar van de brochure. Op die manier

krijgt iedereen de tijd en ruimte om de vele nuttige tips en richtlijnen te bestuderen en te integreren naargelang de behoeften van de gemeente', zegt de minister. De brochure bevat een hoofdstuk over taalwetgeving, een over woonbeleid, hulp voor het uitwerken van een taalbeleid en tips over de opstart en uitbouw van een degelijk integratiebeleid. Je kan de 'Leidraad voor een goed Vlaams beleid' ook online raadplegen via www.vlaamserand.be en www.derand.be. ■ TD

demaand ▶

In de **Vlezenbeek** is de historische inrijpoort van het domein Inkendaal afgebroken om er een nieuwbouw te realiseren voor de opvang van vijftien kinderen met een beperking. ▶ De videoclip van de hit Sweater van rockband Willow uit **Grimbergen** en **Asse** is op het internet al meer dan een miljoen keer bekeken. ▶ Door een grote re-

organisatie bij Staples Belgium, gespecialiseerd in kantoorbenodigdheden, dreigen 219 van de 289 banen te verdwijnen, onder meer in het Europees hoofdkantoor in **Strombeek-Bever**, maar ook in winkels in **Zellik** en **Zaventem**. ▶ Het expertisecentrum over het levenseinde in **Wemmel** zal voortaan kortweg WEMMEL heten. ▶ Het kruispunt

van de Waversesteeweg met de Nijvelsebaan in **Overijse**, dat bekend staat als een van de gevaarlijkste in Vlaanderen, wordt veiliger gemaakt voor voetgangers en fietsers. ▶ Twaalf procent van de lagere schoolkinderen in onze provincie heeft een leerachterstand van minstens één jaar. In het middelbaar is dat zelfs 27 procent. De hoogste per-

Murgafanfares in de Rand

OVERIJSE De Kerselaar, het centrum voor mensen met een handicap, en cultuurcentrum Den Blank in Overijse hebben onlangs de murgafanfare Druivenstreek boven de doopvont gehouden. 'Een murgafanfare is een hedendaagse straatfanfare die werkt rond muziek, dans, woord en kostuums en verbonden is met een straat, buurt of regio', legt Wim Termote van de Kerselaar uit. 'Uniek aan onze murga is dat ook mensen met een beperking welkom zijn. We willen aantonen dat zij een meerwaarde zijn, niet alleen voor de murga, maar voor de hele gemeenschap. We zijn niet op zoek naar de lokale Fred Astaire, iedereen die graag muziek speelt met anderen, houdt

van ritmisch dansen of graag mee blitse kostuums maakt, zien we graag komen. Wie de murgasfeer wil opsnuiven, kan altijd eens langskomen op een van de repetities, bijvoorbeeld op zaterdag 1 of 15 december om 15 uur in het parochiecentrum Ter Ijse.' Ook in Dilbeek is er intussen een murgafanfare opgericht. Die kreeg de naam MurgaDil. ■ TD

i Wil je meer info over de murga van de Druivenstreek? Mail dan naar dekerselaar.wimtermote@gmail.com of info@den-blank.be of telefoneer naar De Kerselaar op 02 6860520 of CC Den Blank op 02 6875959. MurgaDil uit Dilbeek kan je contacteren via karelderidder@skynet.be

Zorg op maat

TERVUREN Het woonzorgcentrum Zoniën in Tervuren is op de vakbeurs HealthCare 2012 uitgeroepen tot winnaar van de publieksprijs voor 'Innovation to Care'. De prijs werd in het leven geroepen om innovatie in de zorgsector aan te moedigen. Het woonzorgcentrum Zoniën werd vooral gelauwerd omdat in het nieuwe project verschillende gradaties van zorg op een goede manier gecombineerd worden. Op de campus zijn namelijk alle woon- en zorgdiensten op één plaats gecentraliseerd. Daardoor is er een gedifferentieerd aanbod op maat mogelijk. Ook de derde prijs voor 'Innovation to Care' ging naar een centrum in de Vlaamse Rand, met name het Hof Ten Doenberghe in Hoeilaart. ■ TD

Kunstenaars in leegstaande huizen

VILVOORDE Huisvestingsmaatschappij Inter-Vilvoordse stelt haar leegstaande woningen in de wijk Far West op vraag van RISO Vlaams-Brabant ter beschikking van lokale kunstenaars. 'In de Vilvoordse Far West-wijk staan een aantal huizen leeg die op renovatie wachten', legt Frank Mercado van RISO Vlaams-Brabant uit. 'Lokale kunstenaars kunnen nu voor een bepaalde periode hier hun atelier inrichten. Nu zijn er schilders en beeldhouwers aan het werk en is er iemand een boek aan het schrijven in een van de

huisjes. Zo krijgen kunstenaars de kans om hun beroep of passie uit te oefenen en tegelijk voorkomen we dat de huizen zwaar verloederd raken. In ruil voor het gebruik van een huisje, vragen we aan de kunstenaars om de tuin en de woning wat te onderhouden. Elektriciteit en water worden betaald door RISO. Drie keer per jaar treden we met ons project naar buiten tijdens een publieke activiteit. Begin volgend jaar zal dat onder meer het geval zijn tijdens de nieuwjaarsreceptie en in april ter gelegenheid van Erfgoeddag.' ■ TD

centages werden genoteerd in onder meer **Vilvoorde**, **Machelen**, Liedekerke en **Wemmel**. ► De beschermde hoeve Blaret op de hoek van de Waterlooosteenweg en de Zoomlaan in **Sint-Genesius-Rode** wordt omgebouwd tot een rustoord met 90 kamers. ► De Bevrijdingslaan in **Sint-Stevens-Woluwe** wordt in het voorjaar 2013 heraanlegd

om het verkeer vlotter te laten verlopen. ► Het aantal crematies in **Halle-Vilvoorde** is de voorbije acht jaar met ruim een kwart gestegen tot 3.800 crematies vorig jaar. ► In Terdelle zijn de vernieuwingswerkzaamheden van de perrons aan de stopplaats in **Hoeilaart** gestart. Net als de treinhalte van Groenedaal wordt ook de halte Terdelle

volledig gemoderniseerd. De nieuwe perrons zullen na de zomervakantie van 2013 klaar zijn. ► De fietsersbond van **Tervuren** voerde tijdens de Week van de Mobiliteit een actie voor meer fietsstallingen in de gemeente. ► Vlaams minister van Mobiliteit Hilde Crevits (CD&V) laat weten dat er na de aanleg van een extra rijstrook op de

E40 een onderzoek zal gebeuren naar eventuele lawaaihinder en de mogelijke plaatsing van geluidsschermen. ► Geert Vanhassel, journalist van Ring-tv, mag zich nog een extra jaar stadsdichter van Halle noemen. ► Norbert Dentressangle, een van Europa's grootste logistieke bedrijven, opende in **Zellik** een nieuw diepvriesmagazijn van

Oplaadpunt voor auto en fiets

VILVOORDE Op de Grote Markt in Vilvoorde hebben Eandis en het stadsbestuur het eerste oplaadeiland voor elektrische wagens en fietsen geopend. Voor Vilvoorde moet dit een opstap zijn naar meer duurzame mobiliteit. 'Dit is een belangrijke principiële stap naar een stad met minder mobiliteitsproblemen', zegt burgemeester Marc Van Asch (CD&V). 'Mobiliteit is ongetwijfeld een van de grootste uitdagingen van onze stad en dit project kan een antwoord bieden op de groeiende

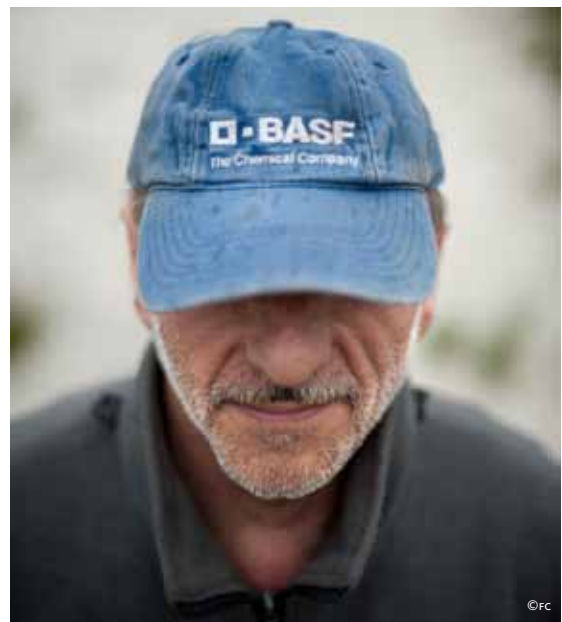
verkeersdruk.' Vilvoorde is een van de 71 locaties in Vlaanderen waar oplaadpunten worden geplaatst. Eandis verwacht tegen 2020 in Vlaanderen 85.000 elektrische wagens op de weg. Automobilisten kunnen in Vilvoorde kiezen uit een stopcontact voor elektrische wagens of een oplaadpaal voor fietsen en scooters. In een straal van 50 meter rond het oplaadeiland kunnen Telenet-klanten via een zogenaamde hotspot gratis op het internet surfen of hun mails bekijken. ■ TD

Armen aan het woord

VILVOORDE '(W)arm-kracht... armen aan het woord', een Vilvoordse vereniging waar mensen met en zonder armoede-ervaring elkaar ontmoeten, is sinds twee jaar actief en treedt in december naar buiten met een hele resem activiteiten. 'Onze bedoeling is dat dankzij onze vereniging mensen met en zonder armoede-ervaring mekaar leren kennen, ondersteunen en van mekaar leren', vertelt coördinator Luk Hollebecq. 'Economische crisissen kunnen iedereen treffen. Niemand is onkwetsbaar en als samenleving hebben we eigenlijk maar één verweer

en dat is solidariteit.' Iedere tweede maandag van de maand van 18.15 tot 20.15 uur houdt de vereniging een bijeenkomst in Dienstencentrum Pallieter in de Parkstraat in Vilvoorde. 'We staan op 8 december in de voormiddag ook op de markt in Vilvoorde met de actie 'Soep op de stoep' en op 24 december organiseren we een kerstfeestje in Dienstencentrum Pallieter.' ■ TD

i Meer informatie over de vereniging '(W)arm-kracht... armen aan het woord' en de activiteiten vind je op www.warmkracht.be

8.200 m², goed voor een investering van 20 miljoen euro, en op termijn honderd nieuwe arbeidsplaatsen. ► De politie school van het PIVO in **Relegem** heeft een recruiteringsdag gehouden omdat het vooral in de regio Halle-Vilvoorde moeilijk blijft om nieuwe kandidaat-politiemensen uit eigen streek aan te trekken. ► De politiezone **Vilvoorde-**

Machelen (VIMA) heeft nu ook een kantoor in de Vilvoordse wijk Faubourg. Daarmee heeft VIMA in elke grote wijk een kantoor. ► De Vlaamse Regering en de vervoersmaatschappij De Lijn denken eraan om vier tramlijnen aan te leggen in Vlaams-

Brabant. Een daarvan wordt een ringtram, een tramlijn die het traject van de grote ring volgt en Jette, de Heizel, **Vilvoorde**, de luchthaven, **Kraainem** en **Tervuren** zou aandoen. ► Anderstalige inwijkelingen die aankomen in **Dilbeek**, **Sint-Pieters-Leeuw**, Halle, Lied-

kerke en **Asse** kunnen voortaan rekenen op een inburgeringscoach met wie ze regelmatig op stap gaan om zo hun Nederlands te oefenen. ► De wekelijkse boerenmarkt in **Dilbeek** bestaat dertig jaar. ► Het Huis van het Nederlands Brussel heeft een digitaal lessenpakket Nederlands samengesteld waarmee het personeel van de

Binokkel

DILBEEK / STROMBEEK Het Dilbeekse cultuurcentrum Westrand en cultuurcentrum Strombeek lanceren het project 'Binokkel'. De centra werken daarvoor samen met theaterrecensente en RandKrant-medewerkster Ines Minten. De naam van het project verwijst naar een 'binocle', een theaterkijker dankzij dewelke je een voorstelling van dichterbij kunt zien. 'Met Binokkel willen we mensen de kans bieden om intensiever een theatervoorstelling te beleven', legt Ines Minten uit. 'We kiezen vier voorstellingen uit, twee in Dilbeek en twee in Strombeek, en na die voorstellingen praten we na over onze kijkervaringen. Het gaat er op een erg informele manier aan toe. Het is zeker niet de bedoeling dat mensen iets voorbereiden of een exposé geven. Het is gewoon een toffe en interessante babbel achteraf, waarbij ik wat begeleiding geef.' ■ TD

i Meer informatie over het Binokkel-project in CC Westrand Dilbeek en CC Strombeek vind je op www.westrand.be of www.ccstrombeek.be

Brusselse ziekenhuizen aan de slag kan. ► Het Spoelberchplein in **Machelen** wordt volgend jaar grondig heraangelegd. Het plein wordt opengetrokken en storende elementen zoals de tv-cabine, de gsm-mast, de glasbollen en de oude bomen worden verwijderd. ► In **Diegem** zijn gelijkaardige plannen opgevat voor de Schetswijk. ■ TD

i **Fatima Ualgasi** is een geboren en getogen Vilvoordse met internationale roots, literaire ambities en diverse blogs. Voor RandKrant schrijft zij afwisselend met Tom Serkeyn, Joris Hintjens, en Dirk Volckaerts de column *mijngedacht*.

Arm

We zijn weer december. De maand van pakjes in het schoentje en onder de kerstboom. Samen uitgebreid tafelen met exquise ingrediënten op het menu. Maar niet bij iedereen.

TEKST Fatima Ualgasi ■ FOTO Filip Claessens

Onlangs was het nog op het nieuws. 15 % van de Vlamingen leeft in armoede. Alleenstaande vrouwen met kinderen lopen het meest risico. Maar liefst 20 % van de 65-plussers blijkt in armoede te leven. Laag opgeleiden, alloctonen, ook dat zijn groepen die vaker arm zijn. Dan zijn er nog de mensen die van een vervangingsinkomen moeten leven: zieken en gehandicapten, werklozen, leefloners. Net geen 35 % van de werklozen leeft in armoede. Met de degressiviteit van de uitkeringen zal dat er niet beter op worden. En dan mogen we hier nog van geluk spreken. In Duitsland zijn tweederde van de werklozen getroffen. Is dat het geweldige model dat we moeten volgen? Trouwens, ook werk beschermt niet meer tegen armoede. Als ik hier dit onderwerp aansnij, is dat niet om te preken of om u aan uw feesttafel een slecht geweten te bezorgen. Wel om begrip te vragen, en inleving. Omdat het net in deze periode nog moeilijker is dan anders om arm te zijn. Omdat de verleidingen en de contrasten groter zijn. Wie arm is, moet in deze tijd van het jaar nog meer met de vinger op de knip leven. Er ligt zoveel verlokkelijks te blinken in de winkels. Zelfs de dagelijkse boodschappen worden een tikje duurder. Minstens even erg – zoniet erger – dan voor jezelf elke cent in twee te moeten bijten, is het om geen cadeautjes te kunnen geven aan de mensen om wie je geeft. Met name wie zijn kinderen niet alles kan geven

waar ze recht op hebben, lijdt daaronder. Helaas scoort onze regio op dit vlak niet zo best. Vlaams-Brabant telt 11 van de rijkste gemeenten van België. Een aantal daarvan bevinden zich hier, in de Rand. Maar tegelijk is de kloof tussen rijk en arm nergens zo groot. De hogere inkomens stijgen, de lagere stagneren of dalen zelfs en dus wordt het verschil groter. Huur- en woningprijzen liggen hoog; er zijn nog steeds te weinig sociale woningen. En er is ook de uitstroom uit Brussel natuurlijk. Mij gaat het echter niet zozeer om de cijfers. Ik wil vooral armoede een gezicht geven. Toevallig ben ik daarvoor goed geplaatst. U zal het misschien niet verwachten, maar ook ik ben een van die 15 %. Niet omdat ik niet met geld kan omgaan, niet omdat ik geen kwaliteiten heb, niet omdat ik niet wil werken. Ik heb gewoon heel veel brute pech gehad. Als ik me als arme niet in de anonimiteit verberg, is dat niet om uw medelijden op te wekken. Ik weet alleen heel goed dat het, voor wie genoeg heeft om van te leven, ontzettend moeilijk is om te begrijpen hoe het is om arm te zijn. Ik wist het ook niet, tot het me overkwam. Ik wil ook anderen in dezelfde situatie laten horen dat er nog mensen zijn zoals zij. En hen raad geven waar ik het kan. Maar vooral, ik wil dat iedereen kan zien dat ik geen cijfer ben in de statistieken, geen hete aardappel die van het ene departement naar het andere kan doorgeschoven worden. Ik heb een naam, een verhaal, een geschiedenis en een context. Ik heb kwaliteiten en beperkingen. Ik doe mijn best, heb waarden en normen. Ik leef. Ik ben, net als u, een mens.

i **Reacties?** Mail naar randkrant@derand.be

Akkerdjeje, akkerdjeje, waar is de tijd? Lang voor Mega Mindy, kabouter Plop en Samson het scherm onveilig maakten, waren er de tv-personages van Paul Ricour. Vooral Polycarpus 'Pol' Tack, bekend van De Opkopers, Merlina, Postbus X en Interflix, staat onuitwisbaar in het geheugen van de meeste Vlaamse twintigers en dertigers gegrift.

TEKST Ines Minten ■ FOTO Filip Claessens

Paul Ricour is afkomstig van Sint-Kwintens-Lennik, maar na zijn huwelijk kwam hij in Groot-Bijgaarden terecht. Daar is hij nooit meer weggegaan. De kans is groot dat je Paul Ricour in een of andere theaterzaal vindt. Wij ontmoeten hem vlak voor een voorstelling van Cour & Jardin, het gezelschap waarvan hij producer is. Op de affiche staat de bittere komedie *Tsjechov zegt Tolstoj vaarwel*, de vierde productie van het gezelschap. Ricour richtte Cour & Jardin op met regisseur Frank Van Laecke en acteur Jef Demedts, nog zo'n icoon van de Vlaamse jeugdtelevisie. 'Jef en Frank bekommeren zich om de artistieke kant, ik hou me vooral bezig met de praktische zaken. Ik sprokkel de middelen bij elkaar en zorg ervoor dat de producties tot stand kunnen komen.'

Zoals zoveel ideeën werd Cour & Jardin tussen pot en pint bedacht, ergens eind jaren negentig. Paul Ricour werkte toen als producer voor de VRT-reeks Hof van assisen. Jef Demedts speelde daarin de rol van openbare aanklager. 'Jef is bezeten van theater en we hadden al een tijdje niet meer op het podium gestaan. We wilden nog eens iets samen doen in het theater.' Vaak blijft een project in dat embryonale stadium steken, maar Cour & Jardin werd wel verwezenlijkt. Met succes. De drie voorgaande producties werden behoorlijk wat gespeeld. Van de monoloog *Picasso, striptease van een genie*, heeft Jef Demedts er meer dan honderd gespeeld, tot in Peking, New York en Washington toe. 'In *Tsjechov zegt Tolstoj vaarwel* staan vier acteurs op de scène. Dat is veel volk, en

'Van de

dus zijn we een coproductie aangegaan met het Antwerpse Theater aan de stroom, wat het budgettair wat lichter maakt om te dragen.' In het volledig fictieve verhaal ontmoet de jonge auteur Tsjechov de grootmeester Tolstoj. Die laatste heeft specifieke plannen met het bezoek, maar Tsjechov en zijn vrouw kunnen die – terecht – niet altijd even goed smaken. De oudere auteur zorgt met zijn verregaande egocentrisme en grootheidswaan onbedoeld voor bitter komische situaties.

'Ik deed niks, het was de parafix!'

Paul Ricour is zijn carrière in het theater begonnen. Pas afgestudeerd aan het Brusselse conservatorium kwam hij terecht bij het gezelschap *Theater vandaag*. 'Mijn allereerste televisieopdracht was een captatie voor de jeugddienst van een toneelstuk dat we met *Theater vandaag* speelden. Zo leerde ik die mensen kennen en vanaf dan belden ze me geregeld op of ik hier of daar een rolletje wilde spelen. Ik voelde me daar heel goed bij, dus ik ging graag op zulke vragen in.' In het begin waren theater en televisie nog combineerbaar, maar uiteindelijk moest Paul Ricour kiezen en haalde de televisie het. Hij raakte goed ingeburgerd op de jeugddienst van de toenmalige BRT, waar Bob Davidse de plak zwaaide. Zo werd op een goede dag het personage Pol Tack geboren. Hij kreeg aanvankelijk een kleine rol in het spelprogramma Drie maal is scheepsrecht. 'Pol was toen matroos. De filmpjes met het personage vormden de rode draad door het programma, maar al snel bleek dat hij bijzonder in de smaak viel bij het publiek.' Daarom kreeg hij een eigen jeugdserie, *De Opkopers* (1977-1983), waarin Pol Tack het matrozenbestaan voor bekeken hield en hulpje van een opkoper werd. De grote doorbraak kwam er echter bij het volgende programma: de razend populaire detectivereeks *Merlina* (1983-1988). 'We schrokken van de impact die Merlina had. Voordien had De Opkopers ook goed

Acteur Paul Ricour aka Polycarpus Tack

serie die je aanhaalt, leid ik af hoe oud je bent'

gelopen, maar de middelen waren toch beperkt. We waren bijvoorbeeld verplicht om in één decor te werken, en alleen bij grote uitzondering mochten we buiten opnemen. Voor Merlina waren de budgetten iets groter. Een bepaald percentage van de afleveringen mochten we buiten de studio opnemen, wat ons toch iets meer armslag gaf. En het sloeg geweldig aan. Eerlijk gezegd verwonderde ons dat toen, omdat we het toch een vrij eenvoudig zaakje vonden. Maar waarschijnlijk net daarom ... Toen het feuilleton zo'n jaar liep, begonnen de fanbrieven toe te stromen. Een derde daarvan kwam uit Nederland, dus ook daar was Merlina populair.' De reeks bereikte in de loop van de jaren een ware cultstatus en kreeg met *Postbus X* en *Interflix* nog twee spin-offs, allebei uitgewerkt rond het personage van Pol. Na detective werd hij reporter, en uiteindelijk werd hij barman. Wat zijn officiële job ook was, problemen oplossen en boeven pakken bleef zijn grootste hobby. 'Pol heeft uiteindelijk een spelprogramma en vier jeugdseries overleefd', vertelt Ricour. 'Het personage is wel geëvolueerd. In het begin was hij degene die niks kon, de kluns van het gezelschap. In *Interflix* was hij de slimste. Hij heeft dus veel bijgeleerd in de loop van de jaren.' Nog dagelijks wordt Ricour aangesproken over zijn werk voor de jeugdtelevisie. 'Ik vind dat wel prettig. En afhankelijk van welk programma de mensen aanhalen, kan ik altijd vrij goed inschatten hoe oud ze zijn', lacht hij. 'De Merlina's zijn veelal dertigers, terwijl de *Postbus X*-fans eerder twintigers zijn.'

Carolientje heeft een bootje

Uiteraard mogen we de fervente fans van Carolientje en kapitein Snorrebaard niet vergeten, het programma over het meisje met de rode salopette en het speelgoedduikbootje. Die reeks blikte Ricour in 1980-1981 in, samen met zijn dochter, Ann Ricour. Het waren de begintijden van de speciale effecten en de *blue key*, een techniek waar Carolientje volop gebruik van maakte. 'Carolientje was een idee van Mil Lenssens zaliger, die ook Tik Tak

heeft gemaakt. We zochten nog een meisje om Carolientje te spelen en dat was niet zo eenvoudig omdat we zouden opnemen tijdens de schoolperiodes. Ann was op dat moment al twaalf jaar, maar ze was klein van stuk, dus het kon nog. Ik twijfelde of ik haar wou laten spijbelen op school, maar zelf was ze wild enthousiast over het idee, dus heb ik het toch maar toegestaan. Het was een heel fijne periode, hoewel het geen gemakkelijke reeks was om op te nemen. Door die *blue key* speelden we in een volledig leeg decor. De achtergronden, rekwisieten en de andere personages werden achteraf met trucage toegevoegd. Het was dus prutsen om alles goed te krijgen. Voor je het wist, stapte je recht het decor in, of liep je tegen een fantasiepersonage aan. Ik was vooraf bang dat Ann het moeilijk zou hebben met die techniek, maar ze was er sneller mee weg dan ik. Nu zou zo'n serie veel makkelijker te realiseren zijn, maar in die tijd bestonden de digitale technieken nog niet, dus het was echt zoeken en knutselen om alles goed te krijgen.' Ook op Carolientje krijgt Paul Ricour tot de dag van vandaag positieve reacties. 'Zo kwam ik ooit Helmut Lotti tegen op de VRT en die vroeg onmiddellijk hoe het met Carolientje ging. Flip Kowlier heeft ooit toegegeven

dat hij als kind verliefd op haar was en ook Ronny Mosuse was helemaal in haar ban.'

Georganiseerde chaos

Na zijn periode als acteur voor de jeugdtelevisie, stortte Ricour zich op productiewerk. Bij de VRT werkte hij onder meer achter de schermen van *Flikken* en *Hof van assisen*. 'Helemaal nieuw was dat niet. Voor *Postbus X* en *Interflix* trad ik ook al op als uitvoerend producer, niet in titel, maar wel in werkelijkheid. Ik deed dat heel graag. Net zoals bij theater zorgt een televisieproducer ervoor dat het programma in orde komt. Het grote verschil met wat ik tegenwoordig doe, is dat je op de VRT een pot geld kreeg waarmee je alles moest realiseren. Nu moet ik dat potje zelf bij elkaar zoeken.' Organisatie ligt je dus? Hij lacht: 'Ja, hoewel ik tegelijk ook slordig ben. Je zou mijn bureau eens moeten zien ... Ik heb dat een beetje van Bob Davidse. Diens bureau was ook altijd één puinhoop, maar hij wist wel altijd heel precies waar alles in die puinhoop te vinden was.'

DI 11 DEC 14.30

Tsjechov zegt Tolstoj vaarwel

Cour & Jardin

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 254 46 90

EN 'TV programmes that give your age away'

Akkerdjeje, akkerdjeje (Goddamn it, goddamn it): a blast from the past. This expletive used to be uttered by one of the many TV characters the Flemish actor Paul Ricour played long before *Mega Mindy*, the gnome *Plop & Samson* overran our screens. It was his portrayal of Polycarpus 'Pol' Tack, seen in *De Opkopers*, *Merlina*, *Postbus X* and *Interflix*, that is indelibly engraved in the memories of a lot of Flemish people now in their 20s and 30s. Even now people are anxious to question Ricour about his work acting in television programmes for young people in

the 1980s. 'I am pleased about it. And you know I'm quite at guessing people's ages from the programmes they mention. People who refer to Merlina are generally in their 30s, while *Postbus X* fans tend to be in their 20s.' After his time acting in TV programmes for young audiences, Ricour became involved in the production side. For the VRT (Flemish Radio and Television Corporation) he worked behind the scenes on various programmes including *Flikken* and *Hof van assisen*. He is now the producer for the Cour & Jardin theatre company.

Tervuren keert terug naar de 18e eeuw Karel van Lorreinen herleeft

Dit najaar kan je in Tervuren niet langs Karel van Lorreinen heen. De gemeente en de heemkundige kring Sint-Hubertus zetten een groot evenement op touw om de 300e verjaardag van de man te vieren, moest hij nog leven tenminste.

TEKST Bart Claes ■ FOTO Filip Claessens

De landvoogd kneedde Tervuren in de 18e eeuw helemaal naar zijn hand. Karel Alexander van Lotharingen, roepnaam Karel van Lorreinen, werd op 12 december 1712 geboren in het Franse Lunéville. Hij kon het slechter getroffen hebben: zijn vader was hertog Leopold van Lotharingen en kwam uit een oud adellijk geslacht. Karels broer Frans I Stefanus huwde niemand minder dan keizerin Maria-Theresia van Oostenrijk. Karel zelf liet zijn oog vallen op haar jongere zus Maria-Anna. Het leverde hem de titel van landvoogd van de Zuidelijke Nederlanden op. In 1744, het jaar dat hij als landvoogd zijn intrede maakte in de streek, stierf Maria-Anna in het kraambed.

Kastelen in Tervuren

Karel van Lorreinen voelde zich snel thuis in zijn residentie in Brussel, maar zodra de lente begon te kriebelen trok hij naar Tervuren. Daar liet hij het oude hertogelijke kasteel verbouwen tot een 18e-eeuws paleis. Hij bouwde zelfs een tweede kasteel op het hoger gelegen Hoogvorst. De Kasteelstraat met haar mooie, 18e-eeuwse gebouwen zijn aan Karel te danken, net als de schitterende Kazerne Panquin. Dit machtige, hoefijzervormige gebouw was niet meer dan een personeelswoning en een stallencomplex waar hij de paarden en honden voor de jacht hield. Jagen was een van de favoriete bezigheden van Karel. Na de jacht volgde het feest. Want als militair bevelhebber brak Karel misschien geen potten, hij hield wel van een stevig feestje van tijd tot tijd.

Experimenteren

Maar Karel was geen losbol. Hij had grote interesse in kunst en cultuur, steunde jonge kunstenaars en verplichtte alle drukkers in de Oostenrijkse Nederlanden om twee exemplaren van hun uitgaven aan de bibliotheek van de stad Brussel te schenken. Karel was ook geboeid door mechanica en natuurkunde. Hij had een imposante collectie horloges en klokken, en in zijn paleis in Brussel richtte hij zelfs een heus fysicallaboratorium in.

Dat was niet genoeg om zijn nieuwsgierigheid naar wetenschappen te stillen: in het

midden van het Park van Tervuren liet hij een fabriek neerpoten. Hier experimenteerde hij naar hartenlust met allerlei materialen om zijn paleizen in te richten. Er was een atelier waar katoen werd bedrukt, een kwekerij van zijdepapier, een productie-eenheid van behangpapier, een porseleinfabriekje, een goud- en zilversmederij en een metaalgieterij.

Feestprogramma

Karel van Lorreinen stierf in Tervuren in 1780. Kazerne Panquin staat er nog steeds. De kastelen en de fabriek werden afgebroken door Karels neef, de Oostenrijkse keizer Jozef II. Toch leeft Karel nog steeds in de hoofden en geesten van de Tervurenaren. Een legertje vrijwilligers van de heemkundige kring Sint-Hubertus werkte een goed gevuld programma uit. De rode draad is de tentoonstelling Karel van Lorreinen & Tervuren in het gemeentelijk museum Hof van Melijn, nog tot 20 januari 2013. 'Een unieke collectie prenten, schilderijen, documenten en andere objecten', vertelt curator Elisabeth Derveaux. 'Samengebracht uit verschillende musea en privéverzamelingen. Er zullen ook producten uit de verdwenen fabriek van Tervuren te zien zijn.'

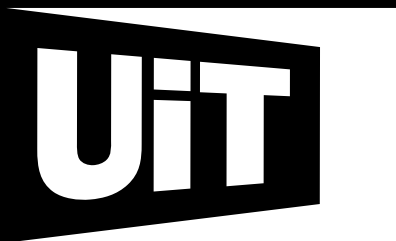
Er zijn ook gegidste wandelingen, een concert met sopraan Anne Cambier, 18e-eeuwse muziek in de kerk en meer. De blikvanger is misschien wel de première van de kortfilm over het leven van Karel van Lorreinen, op dinsdag 11 december in gemeenschapscentrum Papeblok. Cineast Piet Vandenpoel schetst in die film het leven aan het hof, de feesten, de jacht, de dans, de kunst en de wetenschap van de landvoogd.

DE Karl von Lothingen lebt wieder auf

In diesem Herbst kommt man in Tervuren nicht an Karl von Lothingen vorbei. Die Gemeinde und der Heimatkundekreis Sankt-Hubertus organisieren eine grosse Feierlichkeit, um den 300. Geburtstag dieses Mannes zu begehen. Der Landvogt hat Tervuren im 18. Jahrhundert gänzlich nach seinem Gutdünken gestaltet. Karl Alexander von Lothingen, genannt Karl von Lothingen, wurde am 12. Dezember 1712 im französischen Lunéville geboren und 1744 zum Landvogt der südlichen Niederlande ernannt. Er residierte in Schlössern in Brüssel und Tervuren. Karl war ein notorischer Lebensgeniesser, hatte aber auch Interesse an Kunst, Kultur und Wissenschaften. Im Park von Tervuren liess er eine Fabrik errichten, in der er nach Herzenslust mit allerlei Werkstoffen experimentieren konnte.

i Het volledige programma vind je op www.tervuren.be.

AGENDA
DECEMBER
2012

in de Rand

Licht in de duisternis

EX
PO

Hoe uitzichtloos zijn de armoede en het geweld in Afrika? Zonder in clichés te vervallen, toont de Chileense kunstenaar **Alfredo Jaar** schrijnende maar ook opbeurende beelden van het zwarte continent. Hij bezoekt vluchtelingenkampen en plekken in Rwanda en Congo, waar massaslachtingen plaatsvonden. Liever dan in te zoomen op gewapende groepen of verminkte lijken richt hij zijn camera op de getuigen. De opengesperde ogen van een vrouw, die haar man en haar kinderen heeft verloren, vertegenwoordigen de blik van miljoenen Hutu's en Tutsi's die hun familieleden zagen vermoorden. Hoe twee jongens bij een verschrikkelijke gebeurtenis elkaar met een troostende arm ondersteunen zien we op *Embrace*. Voor *The sound of silence* betreedt de bezoeker een kabinet, dat in aluminium is opgetrokken. Binnen wordt het verhaal

verteld van de Zuid-Afrikaanse Kevin Carter, die een controversiële foto maakte van een uitgehongerd, stervend Soedanees kind. Omdat een gier op de loer ligt, wacht de fotograaf twintig kostbare minuten vooraleer hij het 'ideale beeld' vastlegt en het kind – te laat – naar een vluchtelingenkamp brengt. Toen na publicatie zijn handelwijze bekend raakte, pleegde hij zelfmoord.

Dat het Westen weinig geïnformeerd wordt over de politieke en sociale problemen in de Derde Wereld blijkt uit *Searching for Africa in Life*. Geen enkele voorpagina van het tijdschrift *Life* tussen 1936 en 2000 is eraan gewijd. De expositie vormt een onderdeel van Newtopia. ■ LD

TOT 12 DEC
Let there be light

Alfredo Jaar
Brussel, ING Cultuurcentrum, 02 547 22 92

Deprez zegt zijn gedacht

HU
MOR

Streng maar correct was **Wouter Deprez** al tijdens de Canvas-programma's van *De rechtvaardige rechters*. Zijn grappige commentaren op de condition humaine dienden nooit om een gebrek aan kennis te verbergen. De Gentse stand upcomedian is een weetgierig baasje. Zeven jaar geleden stootte hij moeiteloos door tot de finale van *De slimste mens ter wereld*. Maar de kleine ongemakken in het leven brengen hem geregeld uit evenwicht. Vorig seizoen werd hij nog overrompeld door ondraaglijke hartenpijn. De dokters stelden hem gerust en verklaarden dat hij, net als alle sentimentele zielen, maanziek was. Gelukkig vond hij troost bij zijn altijd beschikbare knuffeldieren. In zijn nieuwe show sloop hij kordater dan weleer de heilige huisjes en vooroordelen, die hij als een obstakel voor zijn persoonlijke vrijheid ervaart. Hij heeft ook beloofd om in de toekomst niemand meer naar de mond te praten. Er hangen de laatste tijd immers te veel fans en bewonderaars aan zijn lippen. ■ LD

VR · 7 DEC · 20.00

Hier is wat ik denk

Wouter Deprez

Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

9 cut corners van Norman Dilworth
© CHRISTINE CADIN

Streng gestructureerde kunst

EX
PO

De wiskunde en het systeemdenken bieden heel wat hedendaagse kunstenaars een houvast in een wereld die uit zijn voegen barst. Ook meditatie en een grondige studie van de natuur worden als hulpmiddelen voor de artistieke verbeelding ingeschakeld. De Markten exposeert dit najaar non-figuratief, maar streng georganiseerde kunst van binnen- en buitenlandse artiesten, die over deze methodes lang hebben nagedacht. Van **Marc Verstockt** wordt *Vier kubussen in 1* tentoongesteld. Het werk is vervaardigd uit roestvrij staal. De Antwerpse constructivist heeft een voorliefde voor alle afgeleiden van het vierkant omdat deze figuur vier gelijke zijden heeft en evenveel scherpe hoeken. Daardoor affirmeert het vierkant zich sterker dan de cirkel. Zijn Nederlandse collega **Sjoerd Buisman** vertrekt daarentegen wel van de cirkel. Net als **Felix De Boeck**. Ook **Norman Dilworth**, **Werner Cuvelier** en **Jo Delahaut** bewijzen met hun bijdrage dat ze een rationele boven een intuïtieve aanpak verkiezen. ■ LD

TOT 16 DEC
Mathematisch – vorm – systeem
Brussel, De Markten, www.demarkten.be

Melancholisch

MU
ZIEK

Singer-songwriter **Bram Vanparys**, die zich **The Bony King of Nowhere** noemt, moest de stad ontvluchten om een dreigende depressie te vermijden. Hij trok zich twee weken terug in Mirwart, een onooglijk gehucht nabij Saint-Hubert. De bossen en de weidse vergezichten schonken hem weer levensmoed. 'Het zwerven was verkwikkend', geeft hij toe. 'Met een verrekijker kon ik de natuur tot in detail observeren. Net als in mijn kindertijd heb ik weer naar de zonsondergangen gekeken. Zelfs van de regen heb ik genoten. Ze maakt de wereld stil! Toen de druppels op mijn gitaar vielen, werd ik er melancholisch van. Tijdens zo'n natte nacht heb

© BRAM VAN PARYS

mijmeren

ik niet minder dan negen songs opgenomen.' *Rain falls down on Mirawart* verwijst naar die creatieve nacht. De gerijpte stem op de plaat doet aan Neil Youngs klassieker *Harvest* denken. *Across the River* herinnert aan de film *Les géants* van Bouli Lannier, waarvoor Vanparijs de soundtrack schreef. *Another day is done* en *On my way home* zijn autobiografisch. Hij wil immers alles achterlaten en opnieuw beginnen. ■ LD

ZA · 22 DEC · 20.30

The Bony King of Nowhere

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

Flinterdunne grens tussen realiteit en fictie

FILM

Mijnheer Germain (Fabrice Luchini) was maar al te graag schrijver geworden, maar het lot dreef hem naar het onderwijs. Wanneer zijn leerlingen een opstel moeten redigeren over wat zij het afgelopen weekend hebben beleefd, levert dat een mager resultaat op. Toch raakt hij gefascineerd door de aparte schrijfstijl van Claude (Ernst Umhauer), die in het huis van zijn vriend Rafa is geïnfiltreerd. Elke week breidt hij een vervolg aan zijn verhaal. Als filmkijker wil je te weten komen hoe deze psycho-thriller

afloopt, maar regisseur **François Ozon** plaagt de toeschouwer, zoals we dat van hem gewend zijn sinds *Swimming Pool*. De grens tussen realiteit en fictie is erg vaag. Het duurt lang voor we te weten komen of Claude een ziekelijke voyeur dan wel een handige fantast is. ■ LD

DI · 11 DEC · 20.30

Dans la maison

Grimbergen,
CC Strombeek,
02 263 03 43

Op een gans naar de zon

Papa's en mama's van jonge kinderen herinneren zich vast nog de televisieserie *Niels Holgersson*, over het Zweedse boerenjongetje dat op de nek van een gans gezeten allerlei avonturen beleefd. De reeks was gebaseerd op een kinderboek van Selma Lagerlöf en inspireerde het Brusselse gezelschap **De Waancel** nu tot 'een kindvriendelijk oratorium voor verteller en koor'. De Waancel bestaat uit Ketnetwrapper **Peter Pype** en componist **Peter Spaepen**. Zij nemen in deze voorstelling nog een heel koor op het podium, dat de kleine Niels begeleidt op zijn tocht door Zweden richting volwassenheid. Het jongetje dat zich op de ouderlijke boerderij bezighoudt met het kwellen van weerloze diertjes wordt betoverd en komt terecht in een stoere vlucht wilde ganzen. Tijdens hun gezamenlijke reis komt Niels' menselijke kant soms onzacht in botsing met de wrede natuur. Terwijl het imposante koor een Zweeds landschap schetst of zich op een grappige manier in de debatten mengt ('Houd u bakkes dicht en luister nu naar de kracht van dit koraal!'), vertolkt Peter Pype in zijn gescheurde boerenplunje zonder moeite het hoofdpersonage en alle dierlijke nevenpersonages. Voor het overige krijgen de jonge kijkers alle ruimte om hun verbeelding te gebruiken. ■ MB

ZO · 2 DEC · 15.00

Niels (6j)

De Waancel

Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

Passerelle

SINT-PIETERS-WOLUWE Koning Leopold II had op zijn minst gezegd een visie. Hij zette in de tweede helft van de 19e eeuw de grote lijnen uit voor zijn hoofdstad en hertekende het plan van Brussel radicaal. Zo trok hij een brede, prestigieuze laan, dwars door het Zoniënwoud, van het gloednieuwe Jubelpark naar het Koloniënpaleis en zijn Museum van Midden-Afrika in Tervuren. Het authentieke trammetje van toen rijdt nog steeds het traject Tervuren-Montgomery. De trambedding ligt vandaag echter temidden van zes rijstroken waar de auto's voorbij razen. Om de groene promenade te herstellen werd in 2001 ter hoogte van het trammuseum en de Mellaertsvijvers een brug voor fietsers en voetgangers gebouwd. Architect Pierre Blondel en ingenieur Laurent Ney tekenden het ontwerp. De passerelle valt op door zijn lichte, ranke structuur en door de fijn bedachte circulatie. Een stalen boogbrug overspant dertig meter zonder tussensteun. Het rechte brugdek dat de twee taluds aan beide zijden van de Tervurenlaan verbindt, ligt echter niet op de boog, maar ernaast. Fijne stalen armen verbinden het met de dragende boog. In het midden komen de twee bruggen samen tot één brugdek. Fiets van talud naar talud via het rechte brugdek, doe de oversteek via de trappen van de boogbrug of combineer beide. Blijf in ieder geval staan in het midden en kijk van daaruit naar de op- en afrijdende wagens en trams, de kleurenpracht van bomen, de vijvers, het park. Doen! ■ TDW

Herinneringen van Lolita en de

THEATER

In opdracht van het NTGent schreef huisdramaturg Bernard Dewulf twee monologen die voortborduren op het boek *Lolita* van Vladimir Nabokov. Het kindvrouwtje van weleer is ondertussen vijftig geworden; haar vroegere minnaar hoogbejaard. Zij blikken terug op hun verboden relatie.

Voor het relaas van de vrouw raadpleegde Dewulf ook *Dagboek van Lo* van de Italiaanse auteur Pia Pera, die de vrouwelijke ziel tracht te doorgronden. 'Het gaat over twee mensen die de passie van hun leven hebben gedeeld', legt de dramaturg uit. 'Hoe hebben ze dit verwerkt? De man in het stuk is kapot van de scheiding. Hij is niet in staat om met vrouwen van zijn leeftijd om te gaan. *Na jou was mijn leven afgelopen, was ik dood!* vertrouwt hij haar toe. Voor de vrouw lijkt het alsof alles nog maar pas is gebeurd. Ze kon zich weliswaar goed uit de slag trekken, maar houdt toch een wrang gevoel over: *Je hebt me alles gegeven en vervolgens alles ontnomen!* De formuleringen zijn meerduidig zodat je als toeschouwer nooit weet welke kant de voorstelling uitgaat. We nemen echter geen standpunt in tegenover pedofilie, maar exploreren de dwaaltuin van het geheugen en het labyrint van de erotiek. De enige uitweg is de eenzaamheid.'

Els Dottermans belichaamt een Lolita die niet ouder wil worden. Als jong meisje in de bloei van haar bestaan, voelt ze zich gewichtloos als een klapproos in de wind. Ze vraagt zich af waarom de schittering van de jeugd korter duurt dan het aftakelingsproces op latere leeftijd. **Frank Focketyn**, die de oudere man speelt, vreest dat de mensheid vervloekt is. Het leven staat niet stil. De tijd tikt voort en iedere seconde laat zijn sporen na. Tenzij we sterven, maar dat willen we natuurlijk niet. De ont-

oude man

moeting met Lolita heeft hem binnenstebuiten gekeerd. Hij betreedt de hoogspanningscabine op eigen risico. In tegenstelling tot de twee andere acteurs/personages legt **Johan Van Overbeke** zich neer bij het verdicht van het leven. Uiteindelijk zijn we allen gelijk. Schoonheid en lelijkheid of successen en mislukkingen houden elkaar in evenwicht.

Voor de 31-jarige theatermaakster **Julie Van den Berghe** is *Een lolita* na *Messen in hennen*, *Het meisje dat te veel van lucifers hield* en *Olifant Jezus* haar vierde regie. Graag had ze de literaire kanjer van Nabokov onder handen genomen, maar de opvoeringsrechten bleken niet beschikbaar. 'De monologen van Bernard Dewulf zijn niet minder verschroeiend', geeft ze toe. 'Moeten Lolita en de oudere man zich schuldig of bevrijd voelen? De herinneringen zijn niet verworpen tot fossielen, die ze ergens in hun hart hebben opgeborgen.' ■ LUDO DOSOGNE

Een lolita

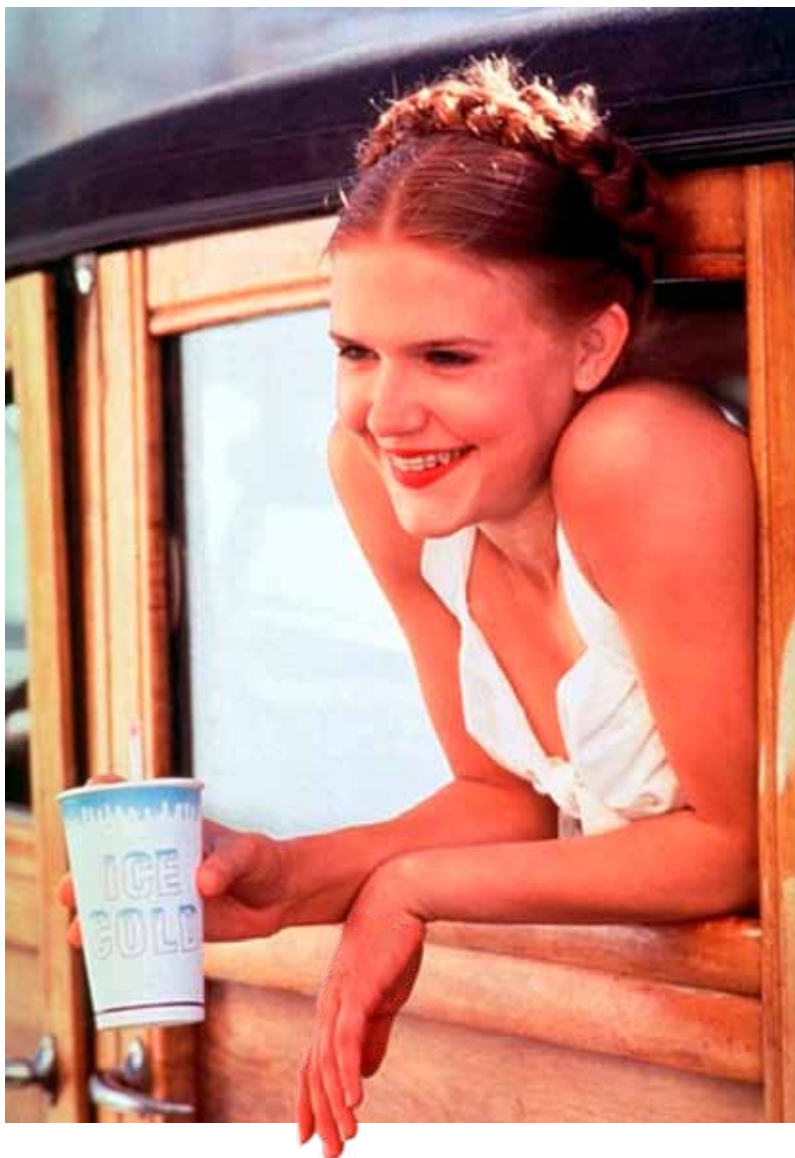
NTGent

DI • 4 DEC • 12.40

Brussel, Bozar,
www.bozar.be

ZA • 15 DEC • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Oostende
© HARRY GRUYAERT

Licht en kleur

EX
PO

Stranden, straatgezichten en landschappen worden door de Antwerpse Magnum-fotograaf **Harry Gruyaert** (*1941) gestructureerd op basis van de kleur. Zijn composities worden er heel levendig door. In de jaren zeventig ondervond hij nog veel tegenstand van de pleitbezorgers van de zwart-wit fotografie. Dat er met kleuren driftig geëxperimenteerd kon worden, ontdekte hij tijdens een verblijf in een hotelkamer, waar hij op het televisiescherm enkel verstoorde maar dynamische kleurbeelden kon ontvangen. Hoewel hij vaak naar verre landen reisde, maakte hij ook vele reportages in eigen land. Hij exploreerde de multiculturele wijken in de steden, maar was even

nieuwsgierig naar de beelden die hij op het platteland kon vastleggen. De weersomstandigheden, de verschillende momenten van de dag en de nacht: ze leverden telkens opmerkelijke foto's op. Zijn oog concentreert zich op objecten die de gewone sterveling niet opvallen. Om de gebouwen van het Brusselse Zuidstation in beeld te brengen, richtte hij zich bijvoorbeeld op de rood-witte paal van een stoplicht. In de serres van de Botanique worden grote installaties met beelden van zijn reizen naar zijn geliefde Marokko geëxposeerd. ■ LD

13 DEC TOT 3 FEB

Roots

Harry Gruyaert

Brussel, Botanique, www.botanique.be

Improvisatie op klassiek kerstverhaal

Vooraleer hij ons over zijn wonderbaarlijke ontmoeting met Scrooge vertelt, ontsteekt Rob Van der Wildt drie kaarsjes. Wil hij misschien de drie geesten oproepen, die de inhalige vrek tijdens de kerstnacht hebben beduvelde?

THEATER

'Ik treed niet in de voetsporen van Charles Dickens. *Christmas Carol* heeft wel als inspiratiebron gediend', zegt Van der Wildt. 'In mijn versie is Scrooge tot inzicht gekomen. Hij blikt als een gezuiverd mens op de gebeurtenissen terug, maar ik belichaam hem niet en zal evenmin zijn stem imiteren. Het kerstverhaal van de Britse auteur is al zo vaak verteld dat het sentimenteel zou zijn, moest ik dit doen. Enkel de spirituele ontwikkeling van het personage loont de moeite. De rest moet gerelativeerd worden.'

Meesterverteller **Rob Van der Wildt** heeft zich bijgevolg niet vastgebeten in de tekst. 'Ik leer nooit iets uit het hoofd. Dat zou de spontaneïteit hinderen. Liever blijf ik mezelf. Een schema met enkele ankerpunten volstaat. Daar kan ik in alle vrijheid mee improviseren. Bovendien hou ik rekening met de gevoeligheden van het moment en de reacties van het publiek. Elke voorstelling is verschillend.'

Heel even horen we op de achtergrond de engelenstem van Annie Lennox met een kerstsong op een plaat van Sting. Naargelang het verhaal vordert, ontsteekt Rob Van der Wildt ook meer kaarsjes. 'Dat maakt het in deze donkere tijd van het jaar extra gezellig. Ik hoop een intimistische, huiselijke sfeer te creëren. Kerstmis is immers een familiefest. Vaak brengen grootouders hun kleinkinderen mee. Als ze zich behaaglijk voelen, zijn ze ook luisterbereid. De kaarsjes kondigen de terugkeer van het licht aan. Net als bij Scrooge verdwijnt de angst voor de toekomst en keert de zekerheid terug dat het leven verder gaat.'

Maar de spanning blijft gegarandeerd. 'Als verteller kan je de juiste woorden kiezen. Kostuums, pruiken of decorstukken zijn overbodig. De taal heeft een veel grotere kracht. Zij manipuleert de verbeelding en schept een nieuwe werkelijkheid. Vermits ik voor mijn verhaal andere woorden en uitdrukkingen gebruik dan Charles

Dickens lopen beide *carols* uit elkaar. De Britse auteur voert een zondaar op, die zich bekeert. In mijn verhaal staat Scrooge symbool voor elk belangrijk keerpunt in het leven.'

Het is de vierde keer dat Rob Van der Wildt te gast is met een namiddagvoorstelling in het cultureel centrum Den Blank. In de loop der jaren specialiseerde hij zich ook in reminiscentietechnieken voor ouderen. 'Ik vraag hen om de rugzak van hun geheugen af te nemen zodat we samen kunnen snuisteren naar wat er allemaal in zit. Ik moedig hen niet alleen aan om hun herinneringen op te halen, maar ontwikkel ook een methode om ze vorm te geven.' ■ LUDO DOSOGNE

DO · 20 DEC · 14.00

Scrooge

Rob Van der Wildt
Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

PO DIUM

THEATER

ZA · 1 DEC · 20.00

Haringen in de zomerzon

Theater Toekan Toekan
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 6174

Een lolita

NTGent
DI · 4 DEC · 12.40
Brussel, Bozar, www.bozar.be

ZA · 15 DEC · 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO · 6 DEC · 20.30

Vliegen met een vleugel

Fred Delfgaauw & Bert Van den Brink
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

VR · 7 DEC · 20.30

Het verdriet en de rede

de Roovers
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA · 8 DEC · 20.30

Zomeravond halfelf

Toneelhuis / Bart Meuleman
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA · 8 DEC · 20.30

Moord op de Nijl

Loge 10
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA · 8 DEC · 20.30

Tenderness can be just as abstract as insanity

Spelersgroep De Zonderlingen
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

DI · 11 DEC · 14.30

Tsjechov zegt Tolstoj vaarwel

Cour & Jardin
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR · 14 DEC · 20.30

Demonen

De Queeste / Toneelgroep Maastricht
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

VR · 14 DEC · 20.30

Double act

Paljas Producties
Linkebeek, GC de Moelie,
02 380 77 51

MA · 17 DEC · 20.30

Krenz, de gedoodverfde opvolger

de Koe
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO · 20 DEC · 14.00

Scrooge

Rob Van der Wildt
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

KIDS

ZA · 1 DEC · 14.00

Sinterklaasfeest met kapitein Winokio (+3j)

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA · 1 DEC · 14.00

De nieuwe kleren van de Sint (+3j)

Theater Uitgezonderd
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZO · 2 DEC · 14.00

Sinterklaashappening (2,5-10j)

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO · 2 DEC · 15.00

Niels (6j)

De Waancel
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

WO · 5 DEC · 14.00

Sintshow

Dreamteamanimaties
Drogenbos, GBS De Wonderwijzer,
02 333 05 79

WO · 5 DEC · 14.30

Grote Sinterklaasshow (+2j)

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

WO · 12 DEC · 15.00

De kleine ijsbeer (+3j)

graanzolderfilm
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

Sneeuw (1-3j)

Sprookjes enzo
ZA · 15 DEC · 11.00
ZO · 16 DEC · 11.00 EN 14.00
Wommel, GC de Zandloper, 02 460 73 24
Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

ZA · 15 DEC · 19.00

Josette

Theater FroeFroe
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO · 16 DEC · 14.00 EN 16.00

Blaas het licht maar uit

Cie Vuil Konijn
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO · 23 DEC · 11.00

Lotte en de maansteen (+4j)

ontbijtfilm
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

HUMOR

ZA · 1 DEC · 20.30

Terra Rare

De Frivole Framboos
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO · 6 DEC · 20.00

Kořec

De Nieuwe Snaar
Wommel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

VR · 7 DEC · 20.00

Hier is wat ik denk

Wouter Deprez
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

VR · 7 DEC · 20.00

Try-out conference 2012

Geert Hoste
Duisburg, Pachthof Stroykens,
02 766 53 47

Hoogspanning

Adriaan Van den Hoof
ZA · 8 DEC · 20.30
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59
WO · 19 DEC · 20.30
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30
DO · 20 DEC · 20.00
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

DO · 13 DEC · 20.30

Kok

Joost Van Hyfte
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA · 15 DEC · 20.30

Ongericht enthousiasme

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

21 EN 22 DEC · 20.15

Urbanus zelf!

Alsberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZA · 22 DEC · 20.30

Breken

Kommil Foo
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

SENIOREN

DO · 6 DEC · 14.00

Intiem

Wendy Van Wanten
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

DANS

DO · 6 DEC · 20.30

Rocco

Emio Greco / Pieter C. Scholten
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO · 9 DEC · 11.00

Antigone

Ida De Vos
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Demonen (14/12)

Sintshow (5/12)

Sneeuw (15 en 16/12)

Rocco (6/12)

MU ZIEK

ZA · 1 DEC · 20.30

Frank Boeijen, 25j theater

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO · 2 DEC · 11.00

Aperitifconcert

Harmen Van Hoorne & Paul Hermsen
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO · 5 DEC · 20.30

Terno e terna

Fernando Lameirinhas & Maria de Fatima
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR · 7 DEC · 20.30

I Am

Barbara Dex
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZA · 8 DEC · 20.00

Winterconcert

De Eendracht
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZO · 9 DEC · 20.30

Minder meer

Stef Bos
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO · 12 DEC · 20.30

De achternoenen van Buenos Aires

Cebra Negra
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO · 13 DEC · 14.00

Unforgettable!

Henk De Laat trio
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO · 13 DEC · 20.30

Tapijtconcert

Gert Bettens
Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaal-
hoeve, 02 381 14 51

VR · 14 DEC · 20.00

Kerstconcert

KOKHER & Soetkin Baptist
Ossel, Sint-Jan-Baptistkerk, 02 460 73 24

VR · 14 DEC · 20.30

Kerstconcert

Eupener Marienchor
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

VR · 14 DEC · 20.30

Un premier amour de luxe

Riguelle
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Mijn huis 'intiem'

Eva De Roovere
VR · 14 DEC · 20.30
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06
ZA · 15 DEC · 20.00
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZA · 15 DEC · 20.30

Kerstconcert

Alumni Harmonie Orkest
Tervuren, Sint-Jan-Evangeliskerk,
02 766 53 47

ZA · 15 DEC · 20.00

Memoires van een balmuzikant

Raymond van het Groenewoud
Wezembeek-Oppem,
GC de Kam,
02 731 43 31

ZA · 15 DEC · 20.15

A lovely evening with Das Pop (part 2)

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

WO · 19 DEC · 20.15

De Held

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO · 20 DEC · 20.30

Alles gaat over

Willem Vermandere
Grimbergen, kerk Beigem, 02 263 03 43

VR · 21 DEC · 20.30

Flamenco

Juan Martin
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA · 22 DEC · 20.00

Johan Verminnen

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZA · 22 DEC · 20.30

The Bony King of Nowhere

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA · 22 DEC · 20.00

Kerstconcert: Driekoningentryptiek

KF Zoniëngalm, KH Justus Lipsius & Hubert Damen
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

KLASSIEK

ZO · 2 DEC · 11.00

10 jaar Simoens Trio

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZO · 2 DEC · 11.00

Folksongs

Revue Blanche
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA · 8 DEC · 20.00

ZO · 9 DEC · 15.00

Kerst met Bach en tijdgenoten

Vocaal ensemble Cantuva & kamerorkest Chapelle De Lorraine
Huldenberg, kloosterkapel Keyhof,
02 657 26 27

ZO · 9 DEC · 11.00

Mel Bonis

Peeters, Verlinden & Boon
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZO · 9 DEC · 15.00

Straussgala

Vlaams Muziek Theater
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

DO · 13 DEC · 20.30

Het collectief & Katrien Baerts

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO · 20 DEC · 20.30

Kerstconcert

Knapen- en mannenkoor van Sofia & Academie Dilbeek
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

JAZZ

DO · 20 DEC · 20.15

Duke Ellington's sound of love

Kristen Cornwell
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

FI LM

ZO · 2 DEC · 20.00

Caesar must die

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

The Broken Circle Breakdown

MA · 3 DEC · 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

MA · 17 DEC · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI · 18 DEC · 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI · 4 DEC · 20.30

360

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI · 4 DEC · 20.30

Camille redouble

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

De achternoenen van Buenos Aires (12/12) Mr. Lazhar (7/12)

C'est arrivé près de chez nous (21/12)

Roots (13/12 tot 3/2)

VR · 7 DEC · 14.00 EN 20.00

Mr. Lazhar

Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

MA · 10 DEC · 20.30

The Bourne Legacy

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DI · 11 DEC · 20.30

Dans la maison

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZO · 16 DEC · 15.00

Brave (3D)

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

ZO · 16 DEC · 20.00

Little black spiders

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA · 17 DEC · 20.30

Le grand soir

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI · 18 DEC · 20.30

A Royal Affair

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO · 19 DEC · 14.00 EN 20.00

Never let me go

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

DO · 20 DEC · 15.00 EN 20.00

Groenten uit Balen

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

VR · 21 DEC · 19.00

C'est arrivé près de chez vous

Brussel, Cinematek, 02 551 19 19

ZO · 23 DEC · 20.00

Skyfall

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

EX PO

TOT 12 DEC

Let there be light

Alfredo Jaar
Brussel, ING Cultuurcentrum,
02 547 22 92

13 DEC TOT 3 FEB

Roots

Harry Gruyaert
Brussel, Botanique, www.botanique.be

TOT 16 DEC

Mathematisch – vorm – systeem

Brussel, De Markten, www.demarkten.be

TOT 23 DEC

Nachtijkjer

Patrick Bardyn
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

TOT 31 DEC

Cas Oorthuys – Brussel 1946-1956

Brussel, museum van de Stad Brussel,
Grote Markt

TOT 13 JAN

Jan Yoors

Drogenbos, FelixArt, www.felixart.org

TOT 13 JAN

TegenArchieven

Leuven, Museum M, www.mleuven.be

TOT 20 JAN

Permeke retrospectieve

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 30 JAN

Carlos Ramirez

Tervuren, Enoteca per baccho,
www.baccho.be

VOR MING

MA · 3 DEC · 15.00

De Azoren

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Kaapverdische eilanden

Paul Coessens
DI · 4 DEC · 20.00
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21
WO · 5 DEC · 20.00
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

MA · 10 DEC · 20.30

Helpen bij verlies en verdriet

Manu Keirse
Dilbeek, kasteel La Motte, 02 466 20 30

DI · 11 DEC · 14.00

Geënt op nationale thema's

lezing klassieke muziek
door Wouter De Bruyne
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

OP STAP

DO · 6 DEC · 14.00

Eizer aan de Nellebeek

Overijse, kerk Eizer, www.ngz.be

ZO · 9 DEC · 14.00

Op stap met de boswachter

Hoeilaart, Bosmuseum, www.ngz.be

DO · 13 DEC · 14.00

Terlanen en Sint-Agatha-Rode

Overijse, kerk Terlanen, www.ngz.be

VA RIA

ZA · 1 DEC · 20.00

Preselectie Zennetoer

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

4, 5, 6 DEC · 14.00

Sinterklaasfeest – 60 jaar tv

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 5 DEC · 20.00

Klapstoel met Kris Wauters

Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

Reuze*Randplan 2013

Ontdek onze streek met het Reuze*Randplan, een grote en handige jaarkalender met info over wat er allemaal te zien en te doen is in de Vlaamse Rand en de Groene Gordel. In de kleurrijke familieplanner vind je allerlei dagtrips. Door de vele foto's en de toegankelijke taal is de randplanner bruikbaar voor iedereen met een minimale kennis van het Nederlands.

Het Reuze*Randplan is een uitgave van vzw 'de Rand' en Davidsfonds. De kalender kost 12,95 euro en is te verkrijgen aan het onthaal van de gemeenschapscentra van vzw 'de Rand', bij toeristische diensten in de regio Groene Gordel, bij Standaard Boekhandel en rechtstreeks bij Uitgeverij Davidsfonds (verkoop@davidsfonds.be).

WIN

de familieplanner door een mail te sturen naar randkrant@derand.be. **We geven er 5 van weg!**

Kaapverdische eilanden (4 en 5/12)

De agenda wordt samengesteld met gegevens uit de Uitdatabank. Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de agenda, moeten ons hun informatie anderhalve maand voor het verschijnen ervan bezorgen. Je kunt de gegevens mailen naar randkrant@derand.be, per brief sturen naar ons redactieadres (RandKrant – UIT in de Rand Agenda, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel) of invoeren in de Uitdatabank via www.uitdatabank.be. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de gemeenschaps- en cultuurcentra in de Rand. Om voor plaatsing in aanmerking te komen, worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de Rand. Het volledige vormingsaanbod van Arch'educ vind je op www.archeduc.be.

Geef zelf je activiteit in!
Uitdatabank.be

Kleuren van de duisternis

Loopt een stadsfotograaf's nachts niet verloren in de Rand? Patrick Bardyn in elk geval niet. 'In het licht van de nacht oogt de wereld prachtig verlaten en voelt de sfeer ietwat bevreemdend aan. Af en toe vinden er bijzondere ontmoetingen plaats. In Tervuren stond er eens een vos voor mijn statief.' CC Westrand toont je tot 23 december hoe de nacht inspirerend werkt.

TEKST Ingrid Laporte ■ FOTO Filip Claessens

Ik voel me kiplekker met mijn baan van leraar fotografie in een middelbare school in Schaarbeek. Op school hebben veel van mijn leerlingen moslimroots. In die wereld wordt de beeldcultuur niet altijd even makkelijk aanvaard. De jongeren er mee leren om te gaan, hen leren kijken, dat vind ik fantastisch.' Bardyn (55) koos er bewust voor om geen beroepsfotograaf te worden. 'Foto-

grafie is voor mij iets vrij, iets bijkomstigs, helemaal voor mezelf. Van RandKrant kreeg ik mijn allereerste opdracht. Toen ik jullie ontmoette, hadden we het over mijn site met Brusselse straatportretten. Ik had die dag toevallig ook straatopnames uit New York bij valavond bij. Samen bedachten we toen de reeks *Nachtkijker*. Het was iets nieuws voor me. Mijn straatfotografie kon je tot nu toe perfect omschrijven als een balans tussen licht, architectuur en mens. Nu zou dat laatste element wegvallen, wat me even deed aarzelen. Ik moest op zoek naar een manier om de menselijke aanwezigheid in de nacht virtueel uit te beelden. Een hele uitdaging, want mijn foto's mochten tegelijkertijd niet te koel of te afstandelijk worden.'

Juiste moment

'Ik heb ontdekt dat de nacht helemaal niet somber is. Er is veel licht, kunstmatig licht, en vooral: de kleuren zijn magisch en diep. Anders dan bij mijn straatfoto's, waarbij ik mij laat leiden door het toeval, ging ik 's nachts op zoek naar plaatsen waar ik anders

nooit kwam. Ik dwong mezelf om een lijn in de reeks te krijgen. Ik wilde geen losse beelden schieten. Bijna in elke foto zitten ook letterlijk lijnen, sporen van niet-zichtbare elementen. Als je bij voorbeeld naar de Baticida-foto kijkt (RandKrant oktober 2011), zijn de heloranje lijnen eigenlijk het licht van een bus die op dat moment langsreed. Niks in mijn foto's is geconstrueerd, elk moment is uniek. Zo kun je in mijn beelden dingen aantreffen die een verhaal vertellen: een boot die als een spook voorbij vaart op het kanaal en die je dus niet meer kunt zien (RandKrant mei 2012), een banale hangar die door zijn blauwe verlichting schittert als een edelsteen (RandKrant juni 2012). Er is me vaak gevraagd of ik mijn straatfoto's in scène zet. Natuurlijk niet. Het gaat erom dat je op het juiste moment op de knop drukt. Technisch kon ik in de duisternis wel rustiger werken, met een veel langere sluitingstijd dan anders.'

Concentratie

'Stel dat mijn werk ooit op een tentoonstelling naast dat van mijn favorieten mag hangen? Dan kies ik ongetwijfeld voor Henri Cartier-Bresson, omwille van de manier waarop hij de mens met zijn toestel kon vangen. En Stephen Shore, voor zijn verlaten landschappen, en Robert Frank, die met zijn boek *The Americans* dé referentie voor straatfotografie blijft.' Dankzij zijn fotografie geniet Patrick Bardyn intenser, van alles. 'Je concentratieniveau is erg hoog, fotograferen gaat vliegensvlug en maakt veel adrenaline vrij. De beelden zitten in mijn hoofd, ze kruipen onder mijn huid. Altijd. Ik heb geen goed geheugen, maar ik weet wel nog exact onder welke omstandigheden ik elk van mijn foto's nam.' Op de vernissage in Dilbeek op 23 november stelt collega-fotograaf Roger Van Vooren (nu met *Lost in de Rand* in RandKrant) de reeks van Bardyn voor. 'Het grootste compliment dat ik die avond kan krijgen, is dat de mensen zien dat de fotoreeks *typisch Bardyn* is, ook al werkte ik nu met kleur na een bijna 20 jaar durende periode van zwart/witbeelden. Dankzij *Nachtkijker* heb ik een nieuw facet van de fotografie ontdekt. Ik ga daar zeker mee verder.'

23 NOV TOT 23 DEC

Nachtkijker

Patrick Bardyn

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

8 En de boer, hij ploegde voort

Bloemen om te snijden

Ondanks sterke prijschommelingen en insecten is het snijbloemenbedrijf van Johan Du Bois en Els De Winne uit Groot-Bijgaarden leefbaar. De schaal waarop, de specialisatie en de variatie waarmee ze aan bloementeel doen, spelen een belangrijke rol in het gezond houden van hun bedrijf. TEKST Gerard Hautekeur ■ FOTO Filip Claessens

Johan Du Bois en Els De Winne zijn de enige telers van Bouvardia in België. Afhankelijk van het seizoen wordt deze hoofdteelt aangevuld met andere bloesoorten zoals tulpen. Hun bloemen en planten verkopen ze op de Brusselse Euroveiling. Vanaf dit jaar kunnen klanten voor snijbloemen 24 uur op 24 terecht bij de bloemenautomaat die aan de ingang van het bedrijf staat.

Johan en Els zijn de derde generatie van snijbloemtelers. We bezochten hen op het drukste moment van het jaar. Met het oog op Allerheiligen realiseren ze in de laatste weken van oktober de grootste omzet. In plaats van hun gewone zesdaagse werkweek moeten ze nu ook op zondag de handen uit de mouwen steken. 'We zijn zeer tevreden dat we vier jaar geleden van chrysanten zijn overgeschakeld naar de teelt van Bouvardia', aldus Johan en Els. 'Voorheen werden we geleefd. Door de hevige werkdruk en het non-stop bezig zijn met de kweek van chrysanten hadden we geen vat meer op ons leven. Dit is trouwens een veel gehoorde klacht in de tuinbouwsector. De specialisatie in de teelt van Bouvardia betekende voor ons een verademing. Bovendien is de schaal van ons familiebedrijf niet te groot en kunnen we de beste kwaliteit leveren. Als we zouden willen uitbreiden, moeten we ineens veel groter worden, nieuwe gronden aankopen en personeel aanwerven. We kiezen bewust voor een schaal die we als familiebedrijf aankunnen. Zo blijven we onze eigen baas en werken we beiden thuis.

We zijn er voor de kinderen als ze van school komen. Dat is ook een stukje van onze vrijheid.'

Mexico

'De Bouvardia is een groenblijvende plant, die afkomstig is uit subtropische gebieden van Noord- en Midden-Amerika. De meeste soorten tref je in Mexico aan; hier worden ze veredeld tot snijbloemen', verduidelijkt Johan. 'Deze koninklijke bloem is genoemd naar de lijfarts van Lodewijk XIII, Charles Bouvard, die tevens hoofd was van de Jardin des Plantes in Parijs. Er bestaan vele varianten van de Bouvardia en door de verbetering van de teeltmethoden is de plant langer houdbaar. Toch is het geen makkelijke teelt, want ze is moeilijk in de opkweek. Bij de start heb ik advies ingewonnen bij een collega uit Nederland, waar Bouvardia meer voorkomt. Gelukkig vertoont de Bouvardia-kweek gelijkenissen met die van chrysanten en kon ik voortbouwen op mijn ervaring. Aangezien ik in België de enige teler ben, is er in ons land heel weinig kennis over insecten of ziekten bij de teelt. Je moet de insecten tijdig kunnen detecteren en onschadelijk maken. In de afgelopen vier jaar heb ik op dit gebied veel geleerd. Geregeld heb ik mijn licht opgestoken bij het NAK, de Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaai- en pootgoed van landbouwgewassen.

Bloemenautomaat

De totale oppervlakte van het bedrijf bedraagt 2 ha waarvan 4.000 m² onder glas

wordt geteeld. Aangezien Bouvardia van origine een subtropische plant is, moet die worden gekweekt bij een constante temperatuur van 18°C. 'De verwarming en verlichting vormen onze grootste uitgaven en zijn de belangrijkste uitdaging voor de toekomst, zeker in een tijd van sterk stijgende stookolieprijzen. Vanaf november moeten we ook extra verlichting installeren. We onderzoeken nu de investeringskost voor de plaatsing van een systeem van warmtekoppeling om uit gas zowel warmte als elektriciteit te halen.'

'Het huidige bedrijf is zeker leefbaar, maar we moeten afrekenen met de prijschommelingen op de veiling, waar nagenoeg onze hele productie wordt verkocht. Er is een beperkt deel dat we rechtstreeks aan de klant kunnen verkopen via onze recent geplaatste bloemenautomaat waar je zeven dagen op zeven terecht kunt. Een voordeel van de automaat is dat de klant zichzelf kan bedienen en wij geen personeelstijd moeten inzetten. Al maar meer klanten vinden de weg naar de automaat. Het is een niche in de bloemenverkoop.'

i Gebrek aan grond, opvolging en specialisatie zet de landbouw in de Vlaamse Rand onder druk. In onze reeks *En de boer, hij ploegde voort* geven we voorbeelden van mensen uit de sector die het hoofd boven water proberen te houden. Dit is het laatste artikel in de reeks.

Eén Zoniënwoud zes poorten

Deze maand geen echte wandeling in onze *opstap*, maar een uitnodiging om eens een kijkje te gaan nemen aan de eerste Woudpoort van het Zoniënwoud in Jezus-Eik. Dat machtige woud zal de komende jaren stapsgewijs een grondige gedaanteverwisseling ondergaan.

TEKST Herman Dierickx ■ FOTO Filip Claessens

Dertig jaar wordt het Zoniënwoud beheerd door de drie gewesten die een deel ervan op hun grondgebied hebben. Dat verloopt niet altijd harmonieus omdat overal een aparte wetgeving van toepassing is. De drie beheerders hebben lang overleg gepleegd en nu is afgesproken dat concrete samenwerking zal leiden tot een betere bescherming van de natuur en een betere toegankelijkheid voor de talloze bezoekers.

Het vierduizend vijfhonderd hectare grote Zoniënwoud heeft het immers moeilijk met de E411, de grote ring rond Brussel, de Terhulpesteenweg, de Terhulpesteenweg, de Duboislaan en een drukke spoorlijn die er doorheen razen. Tegelijk liggen er 64 parkings verspreid en versnipperd over het grondgebied en slepen ongedisciplineerde bezoekers nogal eens een spoor van vernieling achter zich aan. De nieuwe beheersvisie wil daar zoveel mogelijk oplossingen voor bieden.

Recreatie

Het kanaliseren van de talloze bezoekers is een prioriteit. De vele parkings worden ver-

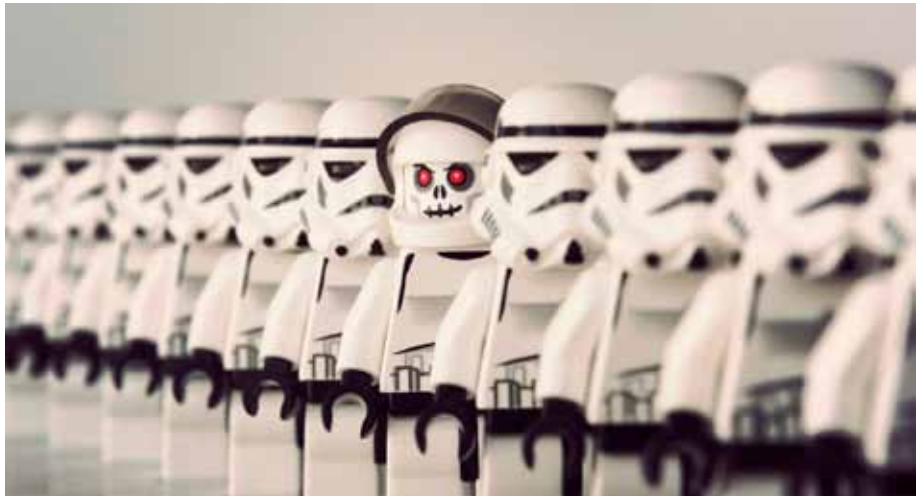
minderd naar zes toegangspoorten aan de rand van het gebied. Het totaal aantal parkeerplaatsen zal ongeveer hetzelfde blijven, maar de bereikbaarheid via het openbaar vervoer zal verbeteren. In de onmiddellijke omgeving van deze onthaalinfrastructuur zal de recreant een prominente plaats krijgen. Naarmate je dieper naar het hart van het Zoniënwoud gaat, zal de natuur meer bescherming krijgen. Een van de maatregelen daarvoor is onder meer de versnippering van de talloze paden en wegen tegengaan. De wirwar aan paden is een hinderpaal voor de fauna en flora en zal op vele plaatsen worden afgebouwd. Wandelaars, fietsers, ruiters en mountainbikers krijgen elk een eigen padenstelsel dat de verbinding maakt met alle poorten, maar minder in kwetsbaar gebied zal liggen. De verschillende wetgevingen van de drie gewesten worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. De gebods- en verbodstekens worden op termijn uniform aangeduid over de drie gewesten met identieke icoontjes en borden. Vanaf 2006 zijn de besprekingen tussen de drie gewestelijke administraties ingezet. Dat

alle neuzen nu ongeveer in dezelfde richting wijzen, is zondermeer een huzarenstukje waar zowel de bezoekers als de natuur nog veel positieve gevolgen van zullen ervaren.

Geen eiland

De grote verkeersassen die het woud doorkruisen zijn echte barrières voor vele diersoorten. Sommige wegen zullen verdwijnen. De straten die blijven, zullen op strategische plaatsen ecoducten en tunnels krijgen voor de dieren. Omstreeks deze tijd wordt een ecoduct afgewerkt boven de spoorweg Brussel-Luxemburg en er staat er nog eentje op het programma boven de Terhulpesteenweg. De roofofbouw die soms wordt gepleegd op het natuurlijke patrimonium zal aan banden worden gelegd. De paddenstoelenpluk, die vooral aan de Waalse kant van het Zoniënwoud populair is, zal binnen afzienbare tijd tot het verleden behoren. Maar de nieuwe beheersvisie bestaat in eerste instantie niet uit verbieden of met het vingertje wijzen. Omwonenden en geïnteresseerde natuurliefhebbers worden er zoveel mogelijk bij betrokken. Vrijwilligers werken al lang mee om de biodiversiteit van het Zoniënwoud in kaart te brengen, onder meer via de website www.waarnemingen.be. Zij leiden mensen ook rond zodat ze het bos en het beheer ervan beter leren kennen.

De nieuwe beheersvisie houdt er rekening mee dat het Zoniënwoud geen eiland mag zijn. Daarom wordt gekeken naar ecologi-

Verwarring

Winter. Een blauwe lucht, een fletse zon. Twee gamins met zin voor avontuur dolen wat rond. Kijken naar hun eigen adem, naar de witte strepen in de lucht. Vliegtuigen? Willen iets beleven, maar weten niet wat. Eigenlijk weten ze nog niets. Het leven moet nog beginnen.

sche verbindingen met gebieden in de omgeving en uiteraard met de vele rivieren die in de periferie aanwezig zijn en/of ontspringen in het Zoniënwoud. In eerste instantie wordt gedacht aan bosuitbreiding, maar het kan ook gaan om de inbreng van kleinschalige landschapselementen zoals hagen, houtkanten, heggen en poelen. Zo kan de soortenrijkdom van het woud zich uitbreiden naar gebieden ver daarbuiten.

Woudpoort nummer één

Je kunt voor de gelegenheid al eens gaan kijken naar de eerste onthaalinfrastuctuur die intussen operationeel is. Het gaat om de Woudpoort gelegen aan de Brusselsesteenweg 700 in Jezus-Eik. Daar kun je terecht voor onder meer fietsverhuur, streekproducten, een info-centrum, een picknickplaats en zelfs een barbecue. Het centrum is alle dagen open behalve op zondag (toch heel jammer) en maandag. Meer informatie vind je op www.3wplus.be/woudpoort, dat is het sociale tewerkstellingsinitiatief dat de Woudpoort uitbaat. Andere poorten zullen volgen in de loop van komende jaren. Voor Vlaanderen gaat het over de Bosuil in Jezus-Eik, het Kasteel van Groenendaal en het Park van Tervuren. Ook het Rood Klooster krijgt een poortfunctie, maar dat ligt op het grondgebied van het Brussels Gewest. Het is op dit ogenblik niet duidelijk wanneer alle poorten ingericht zullen zijn, maar een termijn van drie jaar zou een realistische inschatting zijn.

Het leven beginnen, hoe doe je dat in een ingeslapen provinciestadje? Nochtans broeit het in hun buik, jeuken hun handen, kriebelen hun puisten. Ze hoesten hun longen uit hun lijf. De eerste sigaret achter de hoek van de school. Ze trekken een scheve smoel, lachen beaat. De eerste pint in een berucht café. Smaken doet dat niet. Maar ja, nu voelen ze zich groot. Voor even. Want thuis moeten ze van mama buiten gaan spelen. 'Het is nog goed weer, ga buiten'. Snuif die frisse lucht, zet jullie longen open, wordt hen gezegd, dan worden jullie sterke baasjes. ('Zeg, dat zijn wij al', denken ze.) Dus gaan ze buiten. (Om nog sterker te worden.) Op verkenning naar de bouwwerf in de buurt, van de appartementen die een nieuwe wijk zullen vormen. Steen voor steen groeit daar de eenvormige lelijkheid uit de grond. Maar dat zien de jongens niet. Ze zien liftschachten, trappen en gangen, gaten en buizen voor elektriciteit en verwarming, pijpen voor aan- en afvoer. Een doolhof van ruw beton waar ze vol fantasie de laatste urban western naspelen. Waarom willen jongens altijd oorlogje spelen?

Pwieuw, pwieuw, knal, bang, pwieuw. Hun stemmen echoën door de kale ruimtes. 'Hé ho, hé ho, niet vals spelen, ik heb je geraakt. Je bent dood. Dood. Dood.' Dat willen ze soms ook echt zijn. Om iedereen eens goed te laten schrikken, te laten zien wat ze allemaal durven, zij, de sterke baasjes. Dood? Voor even dan toch. Gedaan met alle gezeur van leerkrachten en ouders, gedaan met die pesterige broer, gedaan met dat opdringerige lief, gedaan met dat altijd 'moeten'. Gedaan. Maar dan herinneren ze zich de radeloze treurnis in de ogen van een klasgenoot, de dag nadat de vader van die jongen zichzelf door het hoofd schoot. Een schot dat ook alle leven in het kind heeft

gedood. Doffe ogen, voorgoed. En dat, dat is verschrikkelijk, weten ze nu. Verschrikkelijk. Dat beeld van hun klasgenoot zullen ze nooit vergeten.

De avond valt. Overmoedig springen ze van balkon naar balkon. Een wilde achtervolging. Ingebeelde schietpartij. Tot een van de jongens zijn sprong mist en tussen twee balkons verdwijnt en naar beneden stort. Er volgt een zachte plof. Enkele seconden staat de wereld stil. Een vogel krijst en vliegt verschrikt weg. De gevallen jongen staat recht. Lacht. Eerst zachtjes, dan uitgelaten. Hij viel van twee hoog in een grote bassin malse mortel. Splasj. De spatten vliegen tot op de geparkeerde auto's. Voor altijd getekende carrosserie. Zijn redding.

Jaren later zien ze beelden van het kapotgeschoten Sarajevo en – flits – het is alsof ze terug in de tijd van hun urban western zitten. Pwieuw. Splasj. Maar hier gaat het over echte mensen en echte doden. Hier is er geen zachte plof. Ook het beeld van Sarajevo met snipers alley zullen ze nooit vergeten. Doodgewone mensen op zoek naar eten, om God weet welke reden, genadeloos neergeknald door sluipschutters. Een kind dat in volle oorlogszone enkele uren een hopeloze doodsstrijd levert. Hier is geen enkele redding. Dat beeld vergeet je nooit. In de geest van de jongens schieten de beelden aan supersonische snelheid door elkaar van urban western naar snipers alley en terug. Deze beelden horen helemaal niet bij elkaar. Verwarring. Hier klopt iets niet, maar wat? Nu weten ze dat de hersenen een spelletje spelen, elke dag, dat je de werkelijke wereld zelden ziet, dat beelden altijd door elkaar schieten, dat je hoopt dat ze volgende keer in de juiste volgorde op je netvlies verschijnen, dat je ze niet meer moet zien...

TEKST Geert Selleslach

8 Dorpskernvernieuwing in Overijse

Het politieke belang van ruimtelijke ordening

Ruimtelijke ordening, dat zijn theoretische concepten. Dat is voor jan-met-de-pet ver-van-mijn-bed. De woelige recente politieke geschiedenis van Overijse bewijst het tegendeel.

TEKST Karla Goetvinck ■ FOTO Filip Claessens

Geen stad in ons dorp, zo heette het actiecomité. Overijse mag geen Bokrijk blijven, zo riposteerde de toenmalige burgemeester. Twaalf jaar geleden was de aanloop naar de

gemeenteraadsverkiezingen bewogen. Er was ongetwijfeld ook onvrede over de autoritaire stijl van de burgervader, en twijfel over de samenwerking die hij zocht met anderstaligen. Maar het ongenoegen kristalliseerde toch vooral rond enkele bouwprojecten. De mooie (maar vervallen) villa Decoster was gesloopt en vervangen door het winkel- en wooncomplex *De Leegheid*. Er waren plannen voor een bijkomend, veel groter winkelcentrum op het Stationsplein en voor een bedrijvenpark langs de E411 in het gehucht Maleizen. Het 19e eeuwse, neoclassistische kasteel Mariëndal zou worden afgebroken. Het gebouw, dat dienst deed als rusthuis, voldeed niet meer aan de normen. En de Vuurmolen, een voormalige industriële graanmaaldery, zou worden geres-taureerd tot gemeentelijk administratief centrum. De Vuurmolen is het eerste bedrijfsge-bouw in België dat volledig is opgetrokken uit gewapend beton en is als dusdanig van histo-risch belang. Het is dan ook beschermd. Maar velen begrepen niet dat het gemeentebestuur

geld wou steken in een oude fabriek terwijl het beeldbepalende kasteel aan de vijver zou verdwijnen. Overijse is fier op zijn verleden. In de 11e en 12e eeuw resideerden hier de hertogen van Brabant, in de 13e eeuw kreeg het dorp een vrijheidskeure, in de 19e eeuw maakte de druiventeelt het dorp welvarend. Het onroerend erfgoed weerspiegelt die rijke geschiedenis. En Overijse zag die identiteit bedreigd.

EN Political impact of land use planning

Twelve years ago the run-up to the municipal elections in Overijse turned out to be an eventful time. The upshot was that the Christian Democrats lost 7 seats, while Dirk Brankaer's small Overijse 2002 list increased its number of seats from three to nine. The background to the political upheaval was the general dissatisfaction with the policy, and plans for a new shopping complex, a new business park and the demolition of Mariëndal Castle. Brankaer, who is now starting his third term as mayor, explains why his (albeit radical) land use policy is less controversial. He is emphasising the need for consultations and clear channels of communication. And above all, a policy tailored to the village and its people. Because land use planning may not only threaten a village's identity but also strengthen it.

Grenzen kennen

Het resultaat: net als in 1994 verlieten verschillende CVP-ers hun partij voor de kleine kartellijst Overijse 2002, de Lijst van de Burgemeester (CVP) verloor daarop 7 van haar 11 zetels en Overijse 2002 klom van 3 naar 9 zetels. De nieuwe burgemeester Dirk Brankaer (zoon van Renaat, een voormalige CVP-burgemeester) werd haast als een bevrijder ingehaald. Nu, twaalf jaar later, kabbelde de kiescampagne rustig voort. Grote verrassingen waren er ditmaal niet. Burgemeester Brankaer behield zijn 13 zetels uit 2006. Nochtans is Mariëndal ondertus-

natuurlijk

Eend met nachtvlindernaam

Traditioneel vind je vanaf volgende maand de grootste aantallen pijlstaarten in de buurt van onze grote plassen en rivieren. Dan kun je ze nog tot maart bewonderen, waarna ze vertrekken naar hoognoordelijke regionen. Deze sierlijke eend broedt immers vooral in Finland, maar als het daar in deze tijd van het jaar te koud wordt, zakt ze af naar onze contreien. Elk jaar zijn ze met verschillende duizenden exemplaren aanwezig op onze open waterpartijen, rivieren en kanalen, en uiteraard ook aan de kust waar het minder streng vriest dan in het binnenland.

Broedvogels komen bij ons zo goed als niet voor, waardoor je de soort in de zomer dus tevergeefs zult zoeken. Als er dan toch al broedgevallen zouden zijn, gaat het meestal om ontsnapte of verwilderde exemplaren. Van deze soort is tevens bekend dat aangeschoten individuen lang in een bepaald gebied kunnen blijven omdat ze ook zonder te vliegen in staat zijn te overleven. Dat is typisch voor de zogenaamde grondeleenden waar de pijlstaart, samen met onder meer de wilde eend, toe behoort. Ze eten planten en dieren uit het

sen gesloopt en vervangen door een modern rusthuis, is de Vuurmolen schitterend gerestaureerd, en is het Stationsplein heraangelegd.

Hoe kreeg Brankaer voor elkaar wat zijn voorganger niet kon? 'Voor de heraanleg van het Stationsplein hebben we informatieavonden georganiseerd en de bevolking inspraak gegeven. Het resultaat: op het nieuwe plein komen parkeerplaatsen en veel groen en het riviertje de IJse wordt opnieuw opengelegd. Er komt ook een buffervijver en in het beschermde deel van het voormalige tramstation zou een horecazaak komen. De rest van de stelplaats is afgebroken. Ik hecht belang aan overleg en communicatie, maar dit betekent niet dat ik vind dat een goed gemeentelijk beleid een grijs gemiddelde is. Integendeel, als bur-

gemeester moet je soms het voortouw nemen. Als geboren en getogen Overijenaar weet ik waar de grens ligt, wat nog aanvaardbaar is voor de bevolking.'

'Het is ook belangrijk om een ruimtelijk beleid en ook een woonbeleid op maat van de gemeente te voeren. Zo hebben we in Maleizen 48 appartementen gekocht van de intercommunale Haviland, maar die brengen we niet allemaal tegelijk op de markt. We verkopen in schijven, naargelang de behoeften van de plaatselijke bevolking. En we passen daarbij ook een puntensysteem toe waarbij mensen die een band met Overijse hebben voorrang krijgen.'

De les van Overijse: ruimtelijke ordening kan de identiteit van een dorp bedreigen, maar ook

versterken. Al die moeilijk te lezen plannen en hermetische terminologie zijn wel degelijk relevant. Voor politici en voor jan-met-de-pet.

i Dorpskernvernieuwing

In verschillende gemeenten in de Vlaamse Rand staan reconversie- en inbreidingsprojecten op stapel. Veel extra ruimte voor bedrijven en woningen komt er de komende jaren niet, want wie wil het symbool van de Groene Gordel opgeven? En dus moeten we de beschikbare plaats optimaal benutten. De afgelopen twee jaar belichtte RandKrant voorbeelden van dergelijke dorpskernvernieuwing in Strombeek, Vilvoorde, Hoeilaart, Asse, Tervuren en Sint-Genesius-Rode. Dit is het laatste deel in de reeks.

water, meestal uit de bovenste waterlagen of die net eronder. In het laatste geval zie je ze *grondelen*: de vogel gaat met bek en hals in het water terwijl het achterste deel van het lichaam verticaal boven de waterlijn uitkomt (dus met de staart naar boven). Grondeelden kunnen vanaf het water meteen opstijgen om te vliegen in tegenstelling tot heel wat andere soorten die zich eerst als het ware in gang moeten trappen. De pijlstaart is bij ons een rasechte wintervogel die je automatisch vereenzelvigd met grauwe luchten, kille nevels, bevroren graslanden en vriestemperaturen. De mannetjes hebben sierlijke, lange staartveren waaraan de soort haar naam te

danken heeft. De vogels zijn omwille van hun leefgebieden nog beter *geïsoleerd* dan vele andere eendensoorten. Ze hebben daarvoor een extra donzige pluimenlaag die hen beschermt tegen de grote kou. Doodvriezen doen ze dus zo goed als nooit, maar een gebrek aan voedsel, zowel plantaardig als dierlijk, kan hen serieuze parten spelen. Dat overkomt hen enkel tijdens lange vorstperiodes, wanneer de plaszen er gedurende lange tijd dichtgevroren bijliggen. In het uiterste geval kunnen pijlstaarten nog verder doervliegen naar het zuiden om onze winterse temperaturen te ontwijken. Het gebeurt dat pijlstaarten per ongeluk worden geschoten. Ze zijn beschermd en mogen

dus niet worden bejaagd, maar er gebeuren wel eens vergissingen. Vooral de wijfjes kunnen daarvan het slachtoffer zijn omdat ze niet zo gemakkelijk te onderscheiden zijn van andere eendensoorten.

Vanaf april gaan de aantallen pijlstaart bij ons drastisch naar beneden omdat ze dan naar de broedgebieden vliegen. Bij snel in-tredende kou in Finland zijn ze terug bij ons vanaf september, zij het in lage aantallen. Die gaan geleidelijk omhoog om in januari tot maart het jaarlijkse hoogtepunt te bereiken. Je hebt dus nog enkele maanden om ze uitgebreid te observeren.

TEKST Herman Dierickx

3 Ateliers in de Rand

'Mijn passie moet puur

In de Rand wonen en werken de meest uiteenlopende kunstenaars en ambachtsmensen. Ze hebben ateliers in alle vormen en stijlen. In onze reeks *Ateliers in de Rand* tonen we de variatie, proeven we de sfeer, zien we wat er gebeurt. Deze maand snuiven we de geur van verf in het tuinatelier van Carlos Ramirez. TEKST Ines Minten ■ FOTO Filip Claessens

Er heerst milde chaos ten huize Ramirez in Tervuren. 'De kinderen zijn een beetje ziek en blijven thuis vandaag.' Weinig ateliertijd dus, maar dat hoort erbij. 'Ik maak kunst voor mijn plezier, voor mijn geluk en volgens mijn eigen ritme', legt Carlos Ramirez uit. 'Nu mijn vrouw en ik kleine kinderen hebben, werk ik trager dan voordien.' Zijn gezin staat voorop, maar de passie voor de kunst komt met stip op twee. 'Als ik niet schilder, word ik ongelukkig.'

Carlos Ramirez schildert uitsluitend wat hij wil. Aan opdrachten doet hij niet. 'Kunst is mijn passie en die moet puur blijven. Opdrachten sturen me een specifieke richting uit en halen het plezier uit mijn werk.' Om die reden werkt hij om den brode in de sociaal-artistieke sector. Hij zet bijvoorbeeld projecten op met personen in armoede. 'Uit die contacten kan ik wel inspiratie of energie ha-

len voor mijn eigen kunst, maar ze hoeft niet te dienen als bron van inkomsten. Zo hoef ik nooit concessies te doen.'

'Ik kom schilderen'

De familie van Carlos Ramirez vluchtte voor het regime van de Chileense dictator Pinochet toen hij 10 jaar was. Twee jaar later besloot hij dat hij wou schilderen en hij trok naar een workshop van de Chileense schilder Kata Jorge Nunes in Brussel. 'Het was een workshop voor volwassenen, dus ik kon daar eigenlijk niet terecht. Om me af te schepen gaf Nunes me zijn kaartje. Als ik echt wou schilderen, moest ik maar eens naar zijn atelier in Rotterdam komen en dan zou hij het me leren.' De schilder had nooit gedacht dat een 12-jarige uit Brussel dat ooit zou doen, maar dat was buiten de kleine Carlos gerekend. 'Op een dag voelde ik me niet goed in mijn vel. Ik zei tegen mijn moeder dat ik om een brood ging en ik liftte naar Rotterdam. Om twee uur 's nachts belde ik bij Nunes aan. Voor schilderles.' De oudere kunstenaar keek behoorlijk op van zijn nachtelijke bezoek. Hij belde onmiddellijk Ramirez' ouders en de volwassenen bereikten een akkoord. In de vakanties mocht Carlos naar Rotterdam om in het atelier van Nunes te schilderen. 'Dat heb ik gedaan tot ik 18 was.'

Atelier-tuin

Het atelier van Carlos Ramirez is klein en staat volgestouwd met afgewerkte en half afgewerkte doeken, verf, papier, penselen, een etsmachine, ... Waar moet de schilder staan om te werken?, vragen we ons af terwijl we ons best doen om geen kunstwerken te vertrapelen. 'Hier binnen maak ik veel etsen', legt hij uit en hij toont een aantal kleine werken waarop vooral mythologische wezens figureren. 'Schilderen doe ik als het mooi weer is. Dan gooi ik de deur van het

atelier open en ik werk in de tuin, terwijl de kinderen buiten spelen.'

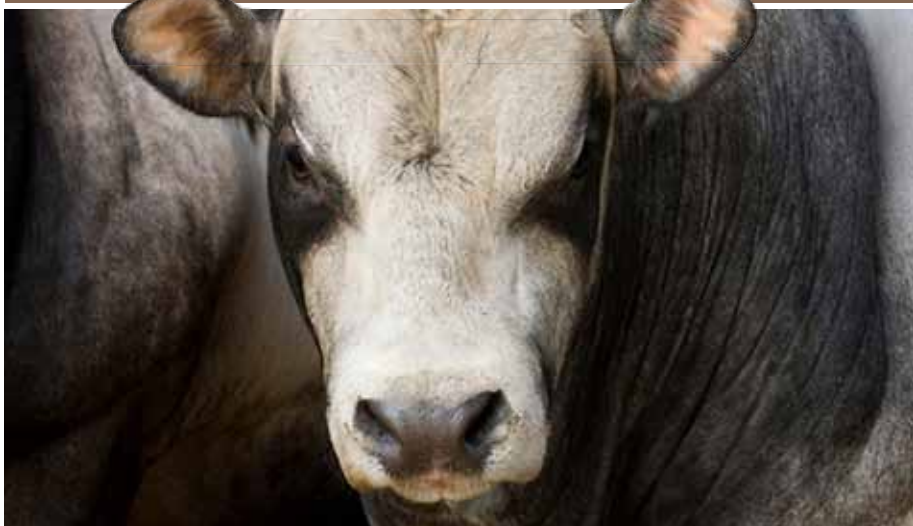
Geen etiketten graag

Ramirez toont een aantal van zijn werken. Op veel ervan staan dieren, maar we komen ook menselijke figuren en fantasiewezens tegen, in felle kleuren en aardetinten. 'Op basis van de dieren die ik schilder, heb ik het etiket *animalier* opgeplakt gekregen. Maar ik hou niet van etiketten. Ik schilder meer dan dieren en als er een dier op mijn doeken staat, is het me niet om de kopie van die hond of dat schaap te doen. Het gaat me om de menselijke expressie, het moment.' Dat Ramirez effectief niet onder één noemer te vatten is, bewijst zijn portfolio. Het bevat behalve schilderijen en etsen ook video-installaties, foto's en muurschilderingen.

Carlos Ramirez gebruikt zijn kunst allerm minst als excuus om zich af te zonderen. Hij

FR 'Ma passion doit rester pure'

'Je fais de l'art pour mon plaisir, pour mon bonheur et en suivant mon propre rythme', dit l'artiste peintre Carlos Ramirez de Tervuren. Il n'accepte pas de commandes. 'L'art est ma passion et elle doit rester pure. Les commandes m'obligent à aller dans une direction déterminée et elles enlèvent tout le plaisir que je ressens dans mon travail.' Son atelier est petit et déborde de toiles – certaines finies, certaines à moitié finies – de peintures, de papiers, de pincesaux, d'une machine pour les eaux-fortes... Où l'artiste se place-il pour travailler?, c'est la question que nous nous posons tout en essayant de ne pas piétiner les oeuvres d'art. Il est impossible de placer les oeuvres de Ramirez sous un seul dénominateur. A l'exception de peintures et d'eaux-fortes, son portfolio comporte également des installations vidéo, des photographies et des peintures murales. Ramirez n'utilise absolument pas son art comme excuse pour s'isoler. Il veut se servir de son art pour évoluer au sein de la société.

blijven'

wil met zijn kunst middenin de maatschappij staan. 'Terwijl ik werk, voer ik een gesprek met de materie. Nadien ontstaat er een dialoog tussen het werk en het publiek, dat er iets van mee naar huis neemt. Zo ontstaat er een voortdurende wisselwerking van energie. Ik voel me goed in de maatschappij en ben ervan overtuigd dat een kunstenaar een rol te spelen heeft in die maatschappij. De mythe van de verheven Kunst met grote K is interessant, maar kunst die middenin de samenleving haar wortels vindt, is tien keer interessanter.'

i www.carlosramirez.be

TOT 30 JAN

Carlos Ramirez

Tervuren, Enoteca per bacco, www.bacco.be

Rund uit Piëmonte

Rund uit het land aan de voet van de berg of rund uit de Italiaanse provincie Piëmonte, daar willen we het deze keer over hebben.

Je zou denken dat het in ons land vol staat van vette, sappige koeien. Vlees genoeg om de pan aardig te vullen, maar niet elk rund levert goed vlees. Ook onze weiden worden bevolkt met buitenlandse koeien. Eén van de meest opvallende zijn de Piëmontese runderen.

Dit Italiaanse ras is amper dooraderd en erg mager, maar toch rijk van smaak omdat de dieren op de zonnige heuvels van het gras mogen grazen. Van oorsprong werd de koe gebruikt om voor de kar en landbouwwerktuigen te worden gespannen, maar inmiddels is dit ras vrijwel uitsluitend een vleeskoe. Dit Italiaanse vleesras kalft gemakkelijk. Een speciaal gen zorgt ervoor dat de kalveren licht gespierd geboren worden. Hierdoor is bevallen minder ingrijpend en is natuurlijk bevallen bij deze soort heel normaal. Deze vleeskoe is ook bekend vanwege zijn goed en rustig karakter. De kalveren zijn bij de geboorte bruin, na een aantal maanden veranderd de kleur naar grijswit. Kenmerkend voor de Piëmontese koeien is de bijna kolossale bespiering van rug, billen, schouders en hals. Ook heel herkenbaar is het zwart rond de ogen en aan de binnenkant van de oren. Ook de staartkwasten, klauwen en de punten van de horens zijn zwart.

Malsvlees

Jan Meulenijzer, chef-kok in restaurant Bovis, vertelt me hoe belangrijk het is om het vlees te laten rijpen. De volledige kwartieren van de koe blijven gedurende drie weken in de koelkast hangen waardoor het water eruit druipt. Zo verkrijgt je een concentratie van smaak en enzymatische werking. De eiwitten en vezels worden afgebroken waardoor je een veel malser vlees en een uitgesproken smaak krijgt. Het vlees heeft een laag vetgehalte en

een hoog percentage aan omega 3 vetzuren. In rundvlees zitten veel voedingsstoffen zoals eiwitten, B-vitamines en mineralen zoals ijzer en zink. Er zijn aanwijzingen dat het vlees van runderen die alleen gras en kruiden eten magerder is dan die op graan gebaseerd voedsel eten. Daarnaast zitten er meer goede, gezonde vetten in dat vlees, zoals omega-3-vetten. Die omega-3-vetten zitten in het gras dat de runderen eten.

Overdadig

De Piëmontezen houden van vlees en de kwaliteit ervan is hoog. De keuken van Piëmonte is erg afwisselend, soms zelfs op het overdadige af, een culinair festijn aan variëteiten van kaas en vlees. Ze bereiden bijvoorbeeld een van de beroemde Noord-Italiaanse klassiekers, *bollito misto*, niet met een of twee soorten vlees, maar altijd met vier of meer. Een bollito zonder rundvlees of kip is ondenkbaar. Maar niet alleen gekookte, ook gestoofde en rauwe vleesgerechten zijn erg geliefd in Piëmonte. Restaurant Bovis heeft een Piëmontese tartaar op de kaart. Het vlees wordt gesneden en niet gemalen omdat het dan een mooiere structuur krijgt. De tartaar wordt vermengd met Italiaanse extra vierge olijfolie, pesto, een klein beetje Citroensap, zongedroogde tomaten, geroosterde pijnboompitten en peper en zout. Geserveerd met zelfgemaakte frietjes en een rucolaslaatje met geschaafde parmesan, groene kropsla met vinaigrette of huisgemaakte mayonaise. Een smulpartij waarbij een lekkere Barbaresco wijn hoort.

i Onze medewerkster Anne Baekens gaat in de rubriek *kwestievensmaak*, samen met een aantal chef-koks uit de Rand, op zoek naar bijzondere, doodgewone of verrassende smaken. Deze maand sprak ze met chef-kok Jan Meulenijzer, die samen met venoot Sven Vander Elst eigenaar is van restaurant Bovis, Heldenplein 16 in Zaventem, 02 308 83 43.

lostinderand

Roger Van Vooren (56) is een freelance fotograaf uit Zaventem. Naast de surrealistische en melancholische reeks *Onderweg* – postkaarten met een hoek af, noemt hij ze zelf – maakt Roger ook sobere, indringende portretten. Hij heeft meerdere expo's in België op zijn actief en werd recent gevraagd als setfotograaf voor een nieuwe Vlaamse film. Roger blijft onderweg, zijn foto-credo blijft onveranderd: minder is meer.

www.rogervanvooren.com

Dromen volgen

Ze kwam bewust in het 'gezellige' België wonen en reist vandaag land per land het Midden-Oosten en Azië door. De Française Marie-Solange Pollard zet haar keuzes in daden om. 'Ik heb altijd mijn dromen gevolgd.'

TEKST Johan De Crom ■ FOTO Filip Claessens

Misschien heeft Marie-Solange de daadkracht van haar vader geërfd. Die was in de Tweede Wereldoorlog krijgsgevangene in een Duits werkkamp, maar wist te ontsnappen. 'Omdat hij een woordje Duits kon, mocht hij mee op een trein die zieke gevangenen uit Duitsland naar Frankrijk vervoerde. Hij zag de kans om van die trein te springen en is zijn vrouw en zijn twee dochters gaan zoeken in het hart van Frankrijk, nabij Bourges en Orléans', legt Marie-Solange niet zonder trots uit.

Haar Belgische moeder en twee oudere zussen waren in die tijd voor het geweld uit Noord-Frankrijk gevlucht. 'We zijn eigenlijk van een dorp vlakbij de Belgische grens. Als je de straat van mijn vader uitreed, zat je in België.' Het gezin bleef in *la France profonde* wonen, waar Marie-Solange werd geboren. Ze kon er echter moeilijk aarden. 'Het is een desolate regio. Prachtig om op vakantie te gaan, maar als je er leeft, ligt er een gewicht op je. In het noorden krijg ik vleugeltjes.' Die vleugeltjes friemelden zich voor het eerst uit de schou-

derbladen toen Marie-Solange in Parijs aan de Sorbonne ging studeren als vertaler Engels-Spaans. Het engeltje in wording bleek wel wat in haar mars te hebben. Ze behaalde ook een master in interne en externe communicatie.

Jeugdroom

'Ik heb gewerkt als vertaler voor zakenmensen en kwam zo in contact met verschillende sectoren, van de haute couture tot de landbouw. Dat was een leuke intellectuele gymnastiek oefening, maar ik voelde dat ik iets meer wilde.' Ze las in *The Herald Tribune* een advertentie die ze niet zomaar kon laten passeren. 'Men zocht een secretaris-generaal voor *The International Chromium Development Association*, een wereldwijde vereniging van alle producenten in de metallurgie, welbepaald het chroom. Die organisatie moest nog worden opgericht, met basis in Parijs. Ik kreeg de job en zag een jeugdroom in vervulling gaan. Als kind wist ik niet meteen wat ik wilde worden, maar wel dat ik ergens wilde werken waar mensen uit de hele wereld samenkwamen.'

MOOISTE PLEK IN FRANKRIJK

Het schiereiland van Saint-Tropez.

MOOISTE HERINNERING

Mijn studies in Parijs.

GROOTSTE FRANÇAISE

De vrijgevochten George Sand (1804-1876), maîtresse van componist Chopin.

'Mijn werk was mijn hobby, 26 jaar.' Marie-Solange ging in 2010 met pensioen en blikt tevreden terug. 'Wij hadden met de associatie geen commerciële doeleinden. We deelden kennis uit en verbeterden zo het welzijn van onze industrie. We zochten samen hoe we de veiligheid en gezondheid van personeel en eindgebruikers van onze producten konden verbeteren en hoe we zo milieubewust mogelijk konden werken.' Mondiale omwentelingen zoals het einde van het apartheidregime in Zuid-Afrika en de val van de Muur hadden hun rechtstreeks effect op de associatie. 'Plots speelden ook Zuid-Afrika en alle landen van het Oostblok en de Kaukasus een rol. Toen de Chinese markt openging, was dat een openbaring.'

Gezelligheid

Met haar Ierse man Damon, die helaas twee jaar geleden overleed, kwam Marie-Solange in Wemmel wonen. 'Ik vond hier de gezelligheid van het noorden terug en het wereldse Brussel sloot ook dicht aan bij het Ierland van Damon. Dit was voor ons de beste plek.' Ze woont op het marktplein en dat bevalt haar. Marie-Solange volgt Nederlands en enkele culturele activiteiten in GC de Zandloper. Ze doet al dertig jaar aan Schots dansen en leert Russisch. Regelmatig bezoekt ze haar dochter, schoonzoon en kleinkind die in Australië wonen en ze schuimt de Balkan, Kaukasus en Azië af in een zoektocht naar nieuwe landen en ontdekkingen.

DE Träumen folgen

Sie ist bewusst ins 'gesellige' Belgien umgezogen und durchreist heute Land für Land den Mittleren Osten und Asien. Die Französin Marie-Solange Pollard lässt ihren Vorsätzen Taten folgen. 'Ich bin schon immer meinen Träumen gefolgt.' Sie hat an der Sorbonne studiert und als Übersetzerin für Geschäftsleute gearbeitet. So ist sie mit verschiedenen Sektoren in Kontakt gekommen, von der Haute Couture bis zur Landwirtschaft. Das war eine schöne intellektuelle Gymnastikübung, aber sie wollte mehr. So wurde sie Generalsekretärin bei der International Chromium Development Association, einer weltweiten Vereinigung aller Produzenten in der Metallurgie. Damit ging ein Jugendtraum in Erfüllung. 'Als Kind wusste ich nicht gleich, was ich werden wollte, aber wohl, dass ich irgendwo arbeiten wollte, wo Menschen aus der ganzen Welt zusammenkommen.' Nun wohnt sie in Wemmel, wo sie die 'Geselligkeit des Nordens' wiedergefunden hat.